

ABONAMENTUL

Pe un an 24 Cor.
Pe jumătate an 12 "
Pe 1 lună 2 "
Nrul de Duminecă pe un an 4 Cor.
Pentru România și America 10 Cor.

Pentru România și străinătate nrul de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA și ADMINISTRATIA
Deák Ferenc-utca nr. 20.

INSERTIUNILE se primesc la adm-
nistrație.

Manuscripte nu se înapoiază.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Două rane.

Două lucruri însemnate pentru viața poporului românesc s'au petrecut în sinodul de estimp, gr. or. român din Arad, anume ranele conviețuirilor nelegiuite și a alcoolismului, adică a beției ce bântue printre poporul nostru.

Întâia afacere a venit în sinod așa, că consistorul a raportat despre 1043 cazuri în cari părțile au încheiat numai căsătoria civilă fără cununie bisericească și dintre aceștia 971 erau liberi a se cunună bisericește numai 72 erau împiedecați canoniceste. Mai departe s'au raportat despre 8019 concubinate, dintre cari liberi de a se cunună erau 4178 și numai 3841 împiedecați prin canoane. Sinodul s'a oprit la aceasta tristă stare ce s'a ivit în sinul poporului românesc, căci din familiile aceste fără Dumnezeu numai odrasle destrăbălate și nenorocite pot ieși.

Comisiunea bisericească prin raportorul ei dr. Nestor Oprean, care a desfășurat cu înțelepte cuvinte aceasta rană a poporului nostru, a propus ca să se facă mai largă întrebuintare decât până acum de acea dispozițiune a Statutului Organic, care zice, că comitetele parohiale sunt chimate a supraveghia moralitatea publică, drept ce să fie îndrumate a se ocupa și ele cu căsătoriile nelegiuite din sat, și a aduce la cale bună pe cei rătăciți. Un lucru, care după litera Statutului Organic trebuia să-l facă și până acum, dar precum la noi disciplina bisericească a fost nesocotită, comitetele parohiale nu și-au făcut datoria, pentru că nu era cine să-i ceară împlinirea acestei sfinte datorințe, cei dela stăpânire erau ocupați cu geșefiturile; — cu punga în loc de sufletele cele scumpe ale credincioșilor.

Deputatul sinodal dr. George Adam e de credința, că legile statului care pun pedeci militare căsătoriilor, ar fi în mare parte cauza, că tinerimea neputându-se căsători după plac din pricina pedecilor militare se întolacă în concubinare. De aceasta părere este și deputatul Vasile Goldiș, care face o propunere combinată cu a dlui Adam, ca consistorul să ceară dela guvernul țării delăturarea pedimentelor de căsătorie militare și recomandă sinodului ca adaus la propunerea comisiunii și acest mijloc de a îndrepta relele.

Iuliu Groșorean e de părerea, că concubinatele și căsătoriile civile fără binecuvântare bisericească provin și de acolo, că poporul e sărac și nu-și cunună fiii, ca să nu-și facă cheltueli cu ospățul, va să zică din pricina sărăciei nu se cunună bisericește, dar nu face propunere deosebită.

R. Ciorogariu primește și propunerea comisiunii și a lui Adam—Goldiș și ar mai primi pe toate câte vor să delătoreze ispitele la conviețuire fără binecuvântare bisericească, cum sunt ispitele aduse de vorbitorii de mai nainte, dar nu în aceste ispitele din afară află adevărata pricină a răului, căci acele ispitele în totdeauna au fost și

vor fi, fie într'o formă fie în alta, și nu numai la noi ci la toate popoarele. Faptul însă dovedește, că la noi prind ispitele mai multe rădăcini până când la credincioșii altor biserici mai puțin. Și de ce prinde ispita la noi? Pentru că nu-i adevărat simțământ religios, nu-i conștiința păcatului, nu-i rușinea de faptul dobitoesc de a trăi în conviețuire fără binecuvântare bisericească. Rana nu e cea din afară, materială, a sărăciei și a miliției, ci cea din lăuntru, adică aceea sufletească. Sufletele sunt bolnave, acele trebuiesc lecuite, în acele trebuie zidite adevăratul simț religios, conștiința păcatului, simțul rușinei și peste tot credința creștinească. Prin primirea propunerilor făcute nu se privește dar de lecuire răul ci mai vartos se atrage atențiunea venerabilului sinod la afacerile de creștere bisericească ce vor veni înainte în sinod, la institutul ped.-teol. unde se formează sufletele celor ce au să păstorească sufletele credincioșilor, ca să aducă pentru acel institut toate jertfele și să-i dea toate mijloacele de a crește harnici preoți și învățători, apoi să dea importanță catechizărilor și peste tot să ridice elementul educativ adică crescător, biserica învățătoare, preoțimea cu învățătorimea ei ca aceea să zidească în sufletele credincioșilor credința viie creștinească, față de care ispitele păcatului n'au putere.

A. Hamsea motivează că Statutul Organic impune comitetelor parohiale datoria de a sprijini pe preot în chemarea sa moralisătoare și așteaptă mult dela aceasta conlucrare a comitetelor parohiale cu preotul, dar adevărata cauză a răului și adevărata lecuire o află în cele spuse de R. Ciorogariu.

După aceste înțelepte schimbări de păreri asupra boalei grele sociale ce bântuie pe poporul nostru, sinodul primește propunerea comisiunii cu adausul făcut de deputații Adam-Goldiș și sub impresia acestor frumoase desbateri a și dat convenita atențiune la toate propunerile câte s'au mai făcut în interesul bisericii și școlii învățătoare.

A doua rană este alcoolismul adică beția. Aceasta rană a fost adusă în sinod de către deputatul Vasile Goldiș în forma unei propuneri motivate cu multă cunoștință și înțelepciune. Dl Goldiș anume arată sinodului cum guvernele țării au răspândit alcoolismul adică beția, căci darea bețurilor spirituoase aducea mai multe venituri statelor și precum guvernele aveau lipsă de mai mult venit în acea măsură au și înlesnit deschiderea și sporirea birturilor. Dar statistica a dovedit, că ce au câștigat guvernele la pod au pierdut la vamă, căci beția a făcut pe popoare nemuncitoare și au sărăcit și singuraticii cetățeni și a scăzut și venitul statului după munca cinstită, a scăzut numărul poporului, scăderi atât de mari pe cari nu le-a putut înlocui nici dările băuturilor. Unele state au pus dar pedeci beției prin respingerea birturilor și s'a dovedit că în măsura în care au făcut aceasta, perderile venitelor dela dările de băuturi au fost suplinate înzăcăt prin dobânzile la venitele incurse în

cassa statului din lucrul mânilor cetățenilor. S'au îmbogățit și singuraticii cetățeni și statul pe cum o dovedește aceasta Svedia și Norvegia. Dreptaceea propune ca: consistorul să recerce guvernul ca să închidă birturile de Sâmbătă seara până Luni dimineața; mai departe se obligă preoțimea și învățătorimea, ca în decursul iernii să țină în fiecare comună prelegeri publice pentru popor asupra stricăciunii băuturilor rele; să procure pentru fie-care comună tablourile antialcoolice cunoscute și pe acele să le pună la vederea publică; însăfârșit ca să provadă preoțimea și învățătorimea cu cărți cari combat beția, ca să aibă izvoare din cari să țină prelegerile publice.

Sinodul fără vorbă și cu mare însuflețire a primit aceasta norocoasă propunere, dela care așteptăm să aibă de urmare luminarea poporului asupra nevoilor ce se urmează din beție.

Iată între altele două momente înălțătoare din ședințele sinodului eparhial aradan, cari dovedesc la ce înalt nivel stă acest sinod. Ne închinăm înainte feței lui.

Invingerea democratismului în Austria le-a procurat mare durere de cap feodalilor noștri. Presa maghiară într'un glas s'a ridicat împotriva acestei schimbări a situației politice, ca să poată pleda în contra sufragiului universal.

În împrejurările actuale se poate recunoaște mai bine sistemul politic dela noi: *ținerea poporului în cătușile medievale.*

E deci natural ca presa coaliției să condamne triumful democrației în Austria. Condamnarea aceasta a ei însă nu servește decât spre a tradă scopurile nemărturisite ale politicii naționale maghiare.

Kossuth despre chestia naționalităților. Ministrul de comerț a primit alaltăieri în audiență pe ziaristul din Roma Rudolf Foa, redactorul ziarului »Italia all Estero«. Redactorul Foa, care face o călătorie mai lungă în Balcani pentru a studia chestia orientală, l'a rugat pe Kossuth să-i dea unele informațiuni asupra chestiei naționalităților. Kossuth i-a vorbit lui Foa cu deosebire despre români. Acest interview îl va publica Foa în ziarul său. Ne închipuim ce-a putut vorbi Kossuth despre noi.

Criza croată. Agitațiunea împotriva proiectului despre pragmatica funcționarilor dela căile ferate a luat dimensiuni foarte mari. Deputații croați îl învinuesc pe ministrul Iosipovich, că nu a susținut punctul de vedere croat față cu acest proiect și astfel s'au răspândit șvonuri despre abdicarea ministrului. Guvernul bine înțeles îl ia pe Iosipovich în apărare.

Bánffy pe de altă parte critică comisia conducătoare a coaliției, care și-a luat angajamentul să lupte deodată în 4 fronturi: contra Coroanei, contra croaților, contra naționalităților și contra socialiștilor.

Camera austriacă va fi convocată pe 12 Iunie. Ultima alegere va avea loc în 7 Iunie în Galiția.

Ancheta presei. În ședința de ieri, a cincina, s'a încheiat discuția generală și s'a trecut la cea specială. Au vorbit Szivák, Günther, Szabados, Kégl, Zilahi, Sümegi și Seress. Proxima ședință s'a convocat pe mâine.

In chestia abuzurilor alegerii dela Ce-hul-Silvaniei, unde maghiarii au aranjat bătăi și moarte de om, va avea lor pertractarea finală la 21 Maiu a. c. Vor fi ascultați 55 martori. Bătășii de sigur vor fi achitați.

Din România.

Moartea lui Fr. Damé. În București a înecat din viață, după o scurtă și grea suferință, dl Frederic Damé, directorul ziarului »La Roumanie«.

În Frederic Damé, presa pierde pe unul din reprezentanții cei mai străluciți, care prin varietatea și bogăția cunoștințelor sale și prin rodnicia sa activitate pe diferite tărâmuri ale gândirei, își făcuse un loc de frunte în publicistica română.

Defunctul a ocupat funcțiuni publice, dar cea mai mare parte a prodigioasei sale activități a desfășurat-o, dela venirea sa în țară până în ultimul său moment, în presa franco-română, în a cărei istorie a scris o pagină frumoasă de muncă și talent.

Toată presa e unanimă de a regreta din suflet moartea prematură a acestui om de merit.

Doi profesori meritoși. Sâmbătă seara a avut loc la hotelul Boulevard banchetul dat în onoarea d-lor Spiru C. Haret și David Emanuel, profesori universitari, cari au sărbătorit jubileul de 25 de ani de profesorat.

La șampanie au ridicat toasturi: dl inginer inspector general Mironescu, directorul școlii de poduri și șosele, pentru M. Sa Regele; dl inginer Popescu, în numele foștilor elevi ai școlii de poduri și șosele; dl Țițeica în numele universității; dl colonel Tănăsescu, în numele foștilor elevi ai școlii de artilerie și geniu; dl Pangratti, decan al facultății de științe, dl Coculescu, profesor la aceeași facultate, dl profesor Gr. Ștefănescu și dl colonel Roginski.

D-nii Spiru Haret și David Emanuel au mulțumit pentru urările ce li-s'au făcut.

Cea mai deplină cordialitate și însuflețire a domnit în tot timpul banchetului, care a luat sfârșit abia la oarele 12 noaptea.

Groații și coaliția.

Coaliția în anul trecut, ca să-i câștige și pe deputații croați pe partea sa le-a promis recunoașterea tuturor drepturilor de limbă și administrative, pe cari le recunoaște legea transacțiunii dela 1867.

Dar ca toate promisiunile coaliției, așa și cele făcute croaților: au rămas promisiuni.

Proiectul de lege al lui Kossuth referitor la căile ferate nu precizează dreptul limbii croate în Croația și Slavonia, lucru, care a făcut pe deputații croați să ia o pozițiune atât de energică față cu acest proiect, iar banul croat să amenințe că-și va da demisiunea, dacă acest proiect nu va cuprinde în sine dispozițiuni în conformitate cu articolii 56, 57 și 58 al legii de transacțiune din 1867.

Iată cuprinsul acestor 3 articoli:

56: »Pe întreg teritoriul Croației și Slavoniei atât limba Camerei, cât și a administrației și a legislației este croată«.

57: »Între granițele Croației și Slavoniei și limba oficială a factorilor ocârmuirii comune este cea croată«.

58: »Referadele și toate actele redactate în limba croat-slavonă din Croația și Slavonia au să fie primite din partea ministerului comun, iar răspunsul la acestea e a se da în aceeași limbă«.

Față cu acestea dispoziții »B. Hirap«, care se ocupă pe larg cu ele în numărul de ieri (115), afirmă că chestia căilor ferate și acestea peste tot nu aparțin celor trei terene, pe cari le menționează articolul 56 și asupra cărora revin ceialtați doi articoli.

Statul maghiar are tot dreptul de stabili ca limbă oficială a căilor ferate limba maghiară peste tot. Croații pot fi mulțumiți, dacă proiectul prevede, ca funcționarii dela căile ferate din Croația și Slavonia vor fi nevoiți să știe și limba croată, lucru, care până acuma nu s'a observat cu destulă strictețea.

Așa tratează coaliția cu toată lumea.

Numai cât croații sunt ceva mai energici, de cât poporul de rând maghiar și situația le e mai ușoară decât a naționalităților. Guvernul ungar, precum se afirmă nu va ceda. Nu vor ceda însă nici croații. Care va fi urmarea? Suntem curioși s'o știm.

„Fremdenblatt“ asupra situației din România.

Prin dizolvarea parlamentului român, zice »Fremdenblatt«, începe partea a doua a sarcinei grele

pe care și-a luat-o cabinetul Sturdza, — căci cea dintâiu, adică pacificarea țării încercată de turburările agrare, poate fi considerată ca sfârșită.

Situația pe care a găsit-o dl Sturdza era foarte serioasă. Din fericire, liberalii s'au arătat și acuma, ca de alătea ori, stăpâni pe situație, sub conducerea eminentului bărbat de stat Dim. Sturdza. Este drept că erau favorizați de forța morală ce exista în stat și care a ușurat represiunea răscoalei într'un timp foarte scurt. Oricum, acțiunea guvernamentală a ministerului Sturdza până acuma este o isbândă ce nu se poate aprecia îndeajuns din punctul de vedere al intereselor statului.

În privința atitudinii de opoziție pe care au luat-o conservatorii coalițați — deși nu complect — sub conducerea dlui Carp, același ziar observă că partidul liberal însuși reprezintă, prin programul său de reforme, interesele proprietarilor mari, deoarece vrea să aducă pe aceștia din urmă la maturitatea politică și economică. De aceea liniștea în adevăr traică nu poate fi restabilită decât prin realizarea măsurilor anunțate prin manifestul regal. Este cu neputință să se mențină încă pentru mult timp fiecare sat și fiecare oraș sub supravegherea trupelor. Această împrejurare explică diferitele măsuri de ordin administrativ luate de guvern, măsuri cari lovesc cu asprime pe cei împotriva cărora se îndreaptă, și ale căror plângeri au găsit ecou în presa străină.

În România, Statul și societatea se găsesc în fața unei sarcini a cărei îndeplinire va cere talent, competență, activitate și stabilitate din partea guvernului. Aceste calități le întrunește cu prisosință ministerul Sturdza. În ce privește stabilitatea, o va da națiunea însăși, acordând voturi favorabile candidaților cari se prezintă în numele ideilor de progres.

O scrisoare a lui Andreiu Murășanu.

»Convorbiri« de sub direcția dlui Mihail Dragomirescu, publică în ultimul ei număr o scrisoare a lui Andrei Murășanu, autorul cântărei noastre »Deșteaptă-te Române«!

O reproducem aici, dimpreună cu nota de care e însoțită, și datorită istoricului Aron Densușianu:

Mult dorită Verișoară,

Dintr'o epistolă a mult stimatului meu cumnat, părintele Toma, înțelegi că tu de multă supărare pentru moartea fratelui tău dela Viena, despre

din oraș au avut-o în drag. Ea venea smerită, la brațul tatălui bun, pentru a se pune pe vecie sub grija celui ce credință îi jură...

O muceniță mi-se părea, în haina ei de mireasă, palidă de emoția sfântă care o stăpânea... S'a înviorat numai când, după binecuvântarea bisericăscă, starețul a felicitat-o cel dintâi ca pe soția românului chemat nu să întemeieze numai familie, ci să apere neamul.

D'apoi plecarea dela biserică! Aveam senzația par'că petrec în poveste. Nu ne-am mai întors pe unde venisem, ci apucărăm în sus, pe valea Peleşului... Un convoiu nupțial cum mi-a rămas impresia din baladele despre viața din vremurile nebelungiane.

În frunte mergeau fericiții căsătoriți, în urma lor imediată îngeșele copilite cari duceau trenă, apoi surorile de mireasă cu aleși cavaleri, nașul prinț cu d-na nașă Victoria Avramescu... Și dintre toți cea mai fericită mamă: bătrâna »Bocu neni« din Lipova, care nu știe îndestul să se închine Domnului pentru minunăția rânduielii sale... Urcam sprintenii alele șerpuite și adesea brazil acopereau întregul șirag de nuntași, de se vedeau numai câte două trei perechi și din atâta veselie, s'auziă glasul argintiu al Răduliții...

Acasă s'a încins hora miresei... Români, frați din două țări, prăznuiau unirea împotriva căreia nici legile ungurești n'au paragraf... Russu-Șirianu într'o vorbire emoționantă arată cum prințul Brâncoveanu prezidiază la întruparea celui mai sfânt simbol al românismului, la unirea în cugete

FOIȚA ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

O nuntă în Sinaia.

Incoronarea festivă a unui roman d'un lirism ce numai în poeziile lui Lenau se găsește... Cuprinsul acestei poezii el însuși o dovadă, că tot n'a dispărut încă romanticismul de pe vremea trubadurilor, ci și în acest veac în care toate se cântăresc și măsoară, inimile cuprinse de acelaș dor, sufletele înrudite, se întâlnesc; dragostea înlătură munți, nesocotește distanță și în ținta finală după fericire, durează însăși cel mai fermecător poem...

O vrajă a legat pe cei doi tineri și i-a împreunat în sfântă căsătorie.

Marilinei, fiica suavă a primarului din Sinaia, i-a plăcut luptătorul voinic dela noi... Și cine ar putea să descrie emoția prietinelui Sever Bocu în fața altarului sfintei mănăstiri dela Sinaia, când cucernicul stareț Nifon i-a împreunat pentru vecie cu această zină din munții cântați de Carmen Sylva?... A lăsat Marilina țară, părinți, frați și surori, s'a rupt de murmurul Peleşului, care în copilărie i-a cântat la leagăn și pe malul căruia și-a țesut visul de fată mare, — și a venit la noi, roabă dragostei pentru alesul său și să împărtășească viața de robie ce ducem...

Să lași acel colț de raiu pământesc și să vii la dogoreala de pe țărnul Murășului, să pleci cu veselie dintr'un plaiu pe unde mulți călcând numai odată în viața lor, se simt fericiți, — cine nu înțelege, — că numai dragostea nemărginită poate face minunea asta! Cine nu înțelege, câtă

comoară sufletească trebuie să cuprindă ființa gata la atâta renunțare?!...

Ce zi frumoasă: luna Maiu în Sinaia!... Cer albastru, ca la Veneția, brazii mai frumoși decât ori unde, iarba verde și fragedă presărată cu flori, Peleşul alergând sprinten la vale... În aier mirese, în inimi bucurie.

Așa am plecat la biserică în sfânta zi de Duminică, 12 Maiu n.

Mirele, fericitul mire, a venit la biserică, cum e obiceiul, însoțit de nașul său, principele Constantin Brâncoveanu-Basarab, bunul nostru prieten... »Voinic român«, — șopteau bărbații iar damele îl măsurau cu privirile. Drept să spun, eram mândru de el: însuși Napoleon I-l-ar fi înregistrat în — gardă.

Mireasa s'a îndurat de el și nu l'a lăsat să aștepte mult în tinda bisericii, ci însoțită de părinți, rude și amici, la orele patru a sosit la biserică... Primarul Manolescu e bunic deja, a mai măritat o fată, nainte cu zece ani. Marilina îi este însă lumina ochilor, bucuria vieții, este deci de înțeles duioșia sa de părinte și evlavia cu care înaintea altarului a încredințat comoara scumpă grijei viitorului ei — soț... Un român zdravăn și el, de origine dela noi... Lacrimi i-se furișeau sub gene în tot decursul serviciului divin, oficiat de stareț și tot soborul mănăstiresc...

Mireasa — un ideal. Poeții doar, întruchipează în mintea lor, în ore de inspirație, ceea ce amicul nostru avea aieva alături de dânsul. Când a intrat în biserică aceea pompoasă, corul a intonat »Bucură-te, fericită mireasă«, — și sute de inși o învăluiau în priviri de simpatie, căci toți

care noi pân'acum nu știm nimic sigur, ai fi căzut la pat.

Eu nu voiu să te opresc că tu să nu plângi după un frate așa de stimat și de deștept, ci voiu numai să te rog ca să te mai moderezi în sentimentele tale, ca una ce ești mamă și ai două pruncuțe nevinovate, cari până acum au mare nevoie de tine.

Aș vrea să știu, ce schimbări mari au să urmeze peste tine și familia ta din această lugu-bră întâmplare? Ce era ei să fie pentru tine, pentru sine și pentru întreaga noastră națiune în această epocă a umilirii naționale, când fiecare se îngrijește de azi pe mâine, când simțul și patriotismul au ajuns de batjocură și de răs? Dar aveai un suflet sincer, cu o inimă curată, cu un conducător mai mult pe lume, însă cum vezi soarta nu ți-a zămbit ca să te poți bucura de ei, ci ți l'a luat atunci, când numai în idee îl aveai. Apoi de ce ai tu drept să te superi și să te mârșești într'atâta pentru un ideal, căci în faptă încă nu-l avuși niciodată, atunci trebuie să-mi dai și mie dreptate să mă supăr și să mă plâng după poziția ce o aveam în vis în serile trecute, când mi-se părea că mă află Domnitor peste o națiune număroasă și în jurul meu alergau bărbați și se sfătuiau cum să lăcrăscă pe un popor brav și sănătos din lume. Iar când mă deșteptai din acel vis dulce și plăcut, mă pomenii în mână cu niște hârtii ciococșii ce aveam să le traduc pe seama unui tribunal din marele principat al Ardealului.

Este o deosebire între idealul tău și al meu? Tu sperai, eu eram fericit pentru câteva momente de noapte.

Puneți dar ideile tale iarăși în rând și cugetă la cuvintele fericitului Iov: »Domnul a dat, Domnul a luat, fie numele Domnului binecuvântat!« Cugetă că celce a dat soarelui lumina și state-lor margini, peste care nu este iertat a ne abate, va fi știut ce a voit să preîntîmpine prin moartea timpurie a aceluia tânăr plin de speranțe și crede mai vârtos că scopul lui nu este niciodată ca să aducă pe cineva la nenorocire, cu atât mai puțin ca la săraci și la orfani să le sustragă razimul și apărarea cea din urmă, ci dacă se întâmplă și câte o nenorocire ca aceasta, aceea se face numai cu scop, ca să se probeze virtutea celorce rămân în viață, ca cu atât mai tare să probeze prevedința cerească, care nu-și uită nici de cel mai mic vermuleț de sub soare, ci îl apără și îl încălzește și pe acela ca să se mărească numele Domnului dela o margine a pământului la cealaltă.

Dar unde rătăcesc eu cu predicile mele, pare că tu nu vei fi știind să te moderezi și să te mulțumești cu soarta ta, fără de a mai avea trebuință de sfaturile mele?

Ascultă verișoară! Să nu mai aud că te vaiți,

și simțiri a unui luptător național, care greul luptei îl va împărți d'aci încolo cu o tovarășă scumpă. Nașul răspunde cu dragoste și încântând pe nuntași. Ridică toast fericitului părinte, șampania spumează, veselie crește...

A sunat însă curând ceasul despărțirii miresei de casa părintească.

Trec peste durerea mamei, care după ce că are o fată măritată departe, la granița răsăriteană, la țărmul Mării Negre, acum se desparte de a doua fată, care pleacă la frontiera apuseană a românismului... Ce pustie i-se va fi părând acum casa și cu ce dor se va fi gândind la »ungureanu« care-i duse fata!...

Suntem în gară. Lume multă. Au venit toți să vadă pe Marilina lui — Sever. N'am mai văzut despărțire cu atâta efuziune de iubire. Prietenele miresei plâng... Russu le mângâie glumiind că le aduce și pe ele în țara »boanghinilor« chipeși.

Tatăl miresei luptă cu plânsul, sora ei plânge c-o jale dulce, Radulița s'a urcat chiar în tren, atât de greu îi venea despărțirea... Toți urează fericire, trenul se pune în mișcare, fâlfăie batistele și valea Prahovei răsună de urale...

Ales la Sinod, mirele a trebuit să plece, pentru a fi pe Luni la ședință. Dacă ar fi plecat să vină la temniță, sunt sigur, Marilina l'ar fi însoțit cu același drag și devotament... Atât e de mare puterea iubirii lor... Rămână pururea nestinsă această sfântă flacăra. *Leandru.*

plângi, că nu mai ai astâmpăr din cauza acestei catastrofe, căci atunci nu te voiu supăra cu o jumătate de coală de hârtie, fără cu o coală întreagă.

Pân'atunci primește conducerea din partea mea, a Susanei, care tot așa de nevoiașe este ca și tine încât îndată ce aude ceva nu se mai astâmpără de plâns și a mult prețioasei noastre mame și îndată cât vei avea ocaziune, să-mi scrii cum vei ști tu mai curând.

Rămânând pentru totdeauna sincer văr, *A. Murășanu.*

Nota. — Aceasta epistolă cusută aici înlăuntru este o scrisoare a poetului Andreiu Murășanu către văduva Maria Gheorghe Circa, născută Radu Moroianu din Săcele (Satulung) care atunci ședea în Brașov cu două fetițe, Elena și Eliza pentru educația lor.

Mai târziu Elena deveni soția mea; iar Eliza deveni virtuoașă artistă violinistă.

Andreiu Murășanu a scris sorei mele această scrisoare cu ocazia când frate-său Oprea Moroianu a murit în Viena, fiind la facultatea de drept.

Toți câți l'au cunoscut, spun că a fost un tânăr foarte distins ca talent și caracter. Deoarece epistola în câteva locuri din cauza timpului îndelungat de abia se mai citește și cu timpul va deveni cu totul neligibilă, o transcriu pe pagina următoare.

Familia poetului a stat în legături foarte cordiale cu soacra mea, fiind și înrudită cu dna Susana Murășanu, soția poetului.

În August 1860, pe când Andrei Murășanu se afla la Sibiu ca funcționar la guvern, am făcut cunoștință cu el și familia lui.

De atunci am stat cu el în cea mai cordială relațiune. Mergeam adese-ori la el, fiindcă eu în acel timp urmam cursurile dela facultatea din Sibiu.

Adese-ori țineam amândoi strana la biserica gr. orientală d'acolo. Și mai pe urmă am ținut-o a doua zi de Paști, în 1861. După aceea el s'a mutat la Brașov unde l-am cercetat în 1862, cu ocazia adunării generale a Asociațiunii Transilvaniei. L am aflat însă cu totul schimbat.

Părintele Toma Vasiliu, amintit în epistolă, este preotul Vasiliu dela biserica (Capela) românească din Brașov. El ținea în căsătorie pe o soră a soției lui Andrei Murășanu.

Acest preot m'a cunoscut pe mine în 11 Octombrie 1864 în capela din cetatea Brașovului. Era o Duminecă.

Brașov, 17 (7) st. v. 1879.

Aron Densușanu.

Dela congregația comitatului Caraș-Severin.

Cor. Brediceanu vorbește în chestia nerespectării sărbătorilor gr. or. atât din partea autorităților militare, cât și din partea autorităților administrative. Aduce cazuri concrete arătând, că comendamentul armatei teritoriale din Lugoj a fixat zi de control atât pe a doua zi de Crăciun, cât și pe a doua zi de Paști iulian, a ținut exerciții supărătoare pentru evlavia populațiunii în Vinerea și Sâmbăta Paștilor, arătând mai departe, că chiar și din partea autorității administrative se nesocotesc zilele de sărbătoare, întru cât chiar dl prim-comite a chemat la zi de poruncă pe primarii cercului pretorial al Lugojului tocmai pe Sâmbăta Paștilor, când tot creștinul sărută crucea și se pregătește de împărțirea cu sfințele Paști. Interpelantul expune, că s'a adresat direct către ministrul apărării țării și acesta l-a asigurat, că administrația militară respectează pe întreagă linie sărbătorile creștinilor și că aici e numai vorba de un fenomen local. Întrebă pe vice-comite, că are de gând a pune capăt acestei stări abuzive.

Dr. Samuil Vladone interpelează în chestiunea comisiunilor numite de vice-comite la propunerile prim-prefetilor referitor la fixarea impozitelor de clasa III și la compunerea listelor electorale. Arată, că în comisia de dare se numesc pe baza prietăniei și conexiunilor de partid bărbați interesați, de obicei sfârșari și comersanți, cari sunt și propunători și judecători în cauza proprie, iar în comisia pentru compunerea listelor de alegători bărbați cari nu sunt în situația a pricepe complicatele dispoziții ale legii, mai ales în Graniță. După ce enumeră mai multe cazuri concrete întrebă pe vice-comite de are cunoștință de starea aceasta, care numai încredere nu inspiră poporului și de are de gând să sisteze aceste stări tocmai în bine înțelesul interes al administrațiunii, care trebuie să se razime pe încrederea poporului.

Vice-comitele Aurel Issekutz răspunde dlui Coriolan Brediceanu, că aprobă pe deplin punctul de vedere al interpelantului și în parte a luat deja măsuri, ca sărbătorile populațiunii să se respecte și în parte va lua măsurile necesare, ca și din partea comendamentului militar să se respecte.

La discuția asupra curendelor comitatelor Szabolcs și Somogy a luat cuvântul dnii dr. Valeriu Branisce, dr. Iosif Hausz și dr. P. Cornean.

Apărarea națională.

Bihorul continuă.

Adunarea poporală din Tășad.

Despre această adunare ținută la Dumineca Tomii, primim următorul raport:

Adunarea a fost una din cele mai înălțătoare momente, ce s'au petrecut pân'aci în Bihor. A fost o adevărată zi epocală. Poporul adunat în număr de 2000 din cele 20 comune s'a manifestat cum numai se poate închipui de nobil și sublim.

Adunarea a fost deschisă din partea bătrânului notar penzionat Vasile Bica prin o vorbire entuziasmată și plină de sentiment, ce a electricizat mulțimea.

La propunerea d-sale a fost aclamat de președinte părintele din Tășad, Ștefan F. Todor, notar dl Aurel P. Todor, iar bărbați de încredere țăranul fruntaș din Tășad, Vasile Jurjuț și bravul primar din Calea-Mare, Gavril Pașca.

Oratori au fost: V. Babi, funcționar la »Bihoreana«, și dl dr. Lascu, care de data asta se poate zice, că a fost la culmea chemării. Despre rezultatul, ce l-a întrunit va fi destul să citez zisa pretorelui asistent: »Soha ilyen embert. Voltképpen ő a legveszedelmesebb agitátor, de lehetetlen rajta kifogni, mert olyan formán adagol be a népnek, hogy magam is kénytelen vagyok aláírni, a mit mond. Szerencse, hogy csak egyedül létezik Biharmegyében«.

Asemenea a fost un adevărat erou al zilei al treilea orator, bravul învățător din Tășad, Pantele Bugariu, care în voroirea sa înfocată s'a pronunțat astfel: »Vă spun fraților aci înaintea lumii, că întrucât în schimbul pomenei guvernului mi-se pretinde lățirea întunerecului în loc de lumină adevărată, resping cu scârbă acea pomană să fie măcar de o sută de ori mai mare decât e. Am atâta minte sănătoasă, ca decât să mă nutresc de aci înainte cu colacul piin de otravă, mai bine să rămân pe lângă pâinea neagră, dar cinstită de pân' aci«.

Moțiunea cetită și admirabil explicată de d-nul dr. Lascu a fost cea dela Sân-Nicolau, decât dl Lascu, conform evenimentelor de atunci a mai provăzut-o cu amendamentul alăturat.

»Adunarea timbrează cu tot disprețul procedura nedemnă și revoltătoare a unor ministri și a partidelor guvernamentale din dietă față de deputatul național dr. Alexandru de Vaida-Voevod, pe care îl asigură despre totalul respect și neclintită alipire, rugându-l să nu se lase a fi intimidat, ci acțiunea bărbătească întru apărarea neamului să și-o continue și de aci înainte.

»Adunarea își exprimă sincera mulțumită acelor arhieriei români, cari și pân' aci și-au implinit datorința respingând atacurile îndreptate contra școalelor românești prin proiectul ministrului Ap-

ponyi. Totodată însă își ține de datorință morală să reprobeze hotărât ținuta slabă a episcopului român din Lugoj, ce acesta a manifestat în casa magnaților în legătură cu desbaterea aceluia proiect.

»Adunarea atrage de nou atențiunea arhierilor români de ambele confesiuni asupra recerșărilor, ce li-s-au adresat din partea tuturor adunărilor naționale de până aci a românilor bihoreni și le impune, ca fără amânare să se prezinte înaintea înaltului Tron și să exopereze, că conform expresiei dorințe a întregii națiuni române din țara aceasta să se deneghe sancționarea proiectului de lege referitor la ajutorarea școalelor populare elementare și despre dotațiunea învățătorilor populari dela școalele confesionale și comunale, cu atât mai vârtos, că acest proiect atacă autonomia bisericeii noastre naționale, aceea autonomie, care e executată și sancționată prin legi fundamentale, cu a căror ținere prin jurământ s'a deobligat și Preagrațiosul nostru Impărat și Rege Francisc Iosif I.

»Adunarea regretă adânc că glasului poporului român bihorean ridicat pentru *conchemarea adunării generale a tuturor românilor din Ungaria și Transilvania* nici până acum nu i-s'a dat ascultare, așisderea recercă deci pe arhierii români de ambele confesiuni, precum și pe deputații naționali români din dieta țării și le impune hotărât, că numai decât să o pună la cale această adunare.

După adunare am fost poțitiți la masa părintelui Stefan Todor, alături cu mai mulți țărani fruntași, ceace a făcut cea mai bună impresie.

Meritul neperitor pentru punerea la cale a adunării e a părintelui Stefan F. Todor, a bravului învățător Pantelie Bugariu, a veteranului notar pens. Vasile Bica și a harnicului teolog, Aurel P. Todor.

Trăiască acești vrednici conducători!

Seminarul „Andreian“.

În ședința de Marți, 14 Maiu n. a sinodului arhidiececan, înaltpreasfinția Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Meșianu a făcut în chestia adaptării seminarului Andreian din Sibiu o propunere, primită cu vii aclamări. Cuprinsul e următorul:

O parte din clădirea seminarului »Andreian« ne mai corăspunzând necesităților actuale, după ce în anul trecut, s'a terminat zidirea bisericeii catedrale, acum urmează să ia inițiere și rezidirea seminarului.

Această rezidire numai din acea singură chestie s'ar mai putea amâna, care timp îndelungat a amânat și zidirea catedralei, adevă chestiunea, pe care loc să se zidească seminarul?

Dacă acum seminarul s'ar zidi pe alt loc, iar nu pe cel contemplat de ambii fericii predecesori ai I. P. S. Sale aceasta s'ar putea interpreta din vre-o parte, ca o desconsiderare a bunelor lor intențiuni, ba poate și ca o devalvare a numelui și a nimbului ce-l are de prezinte »Seminarul Andreian«.

Atunci când sinodul arhidiececan prin concluz aproape unanim a decis zidirea bisericeii catedrale în nemijlocita apropiere de seminar, totodată a presupus și zidirea seminarului în nemijlocita apropiere de catedrală, fiind ambele neseeparabile.

Zidirea seminarilor lângă catedrale și ședințele episcopoești are de scop, de o parte ridicarea vazei catedralelor și episcopoiilor, iar de altă parte ușorarea cercetării bisericeii din partea numărșilor seminariști de câte douăori pe zi, care s'ar îngreuna mult, mai ales în timp de iarnă, dacă seminarul ar fi depărtat de catedrală.

Dacă s'ar rezidi, sau mai bine zis, dacă s'ar adăpta și completa seminarul actual, atunci acea parte din el ce se numește »dormitor«, fiind zidită numai de zece ani și deplin corăspunzătoare ar rămânea neatinsă, iar vechiul seminar de către strada Măcelarilor, fiind foarte solid, nu ar avea trebuință decât de unele mici straformări. Astfel ar mai rămânea de zidit numai o singură aripă în locul celor două case vechi din strada Măcelarilor, cumpărate spre acest scop de Marele Andreiu, care zidire dimpreună cu toate alte adaptări necesare, n'ar costa peste 120.000 cor.

Din contră:

Considerând, că zidindu-se un seminar nou pe locul catedralei din strada Morii, loc umplut cu zeci de mii de cară de tot felul de pământ,

nici pe departe nu e așa de sănătos și de solid ca locul actualului seminar, acolo atât fundamentul cât și zidurile clădirii, ar trebui să fie mai masive și mai costisitoare. Astfel, încât zidirea seminarului pe acel loc, ar costa vre-o 4—600.000 coroane, afară de prețul locului vre-a 160.000 cor. și neavând bani pentru asemenea seminar costisitor, ar trebui să se investiască în acela întreg fondul seminarial, din care se acoper lefile profesorilor și alte trebuințe, cari din alte fonduri nu se pot acoperi.

Considerând, în fine că în cazul, când s'ar statifica preparandiile confesionale, nu știu dacă, și cum s'ar renta cea parte a seminarului, ce ar veni disponibilă, în eventualul seminar din strada Morii, pe când capitalul ce s'ar investi în adaptarea actualului seminar, fiind mai puțin, în tot cazul s'ar renta mai bine: *propun și recomandând adaptarea și complectarea actualului seminar.*

Sinodul arhidiececan.

Ședința II.

Ședința a doua a sinodului arhidiececan s'a deschis Marți la orele 10. Prezident I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Metropolitul Ioan Meșianu, notar de ședință dr. G. Proca.

Notarul M. Voileanu cetește procesul verbal al ședinței premergătoare, care se autentică fără observare.

Înaltpreasfinția Sa Arhiepiscopul și Metropolitul Ioan Meșianu face o propunere, în chestia adaptării seminarului Andreian. Se dă spre studiere comisiunii organizatoare. O publicăm la alt loc.

Deputatul dr. Petru Șpan face două propuneri, una cu privire la semnalarea și trecerea în procesul verbal a momentului, că sinodul arhidiececan de astădată a fost deschis primaoră după săvârșirea în mod maestos și impunător a serviciului divin în noua catedrală, și alta cu privire la reînființarea reuniunii învățătoarești din arhidieceză.

Se pune apoi la ordinea zilei raportul comisiiei verificătoare. Raportorul dr. Dumitru Stefan, comunicând, că comisiunea și-a ales prezident pe protopresbiterul Furdui, propune verificarea deputaților Iovian Murășan, ales în cercul preoțesc Turda și dr. Ioachim Fulca, ales în cercul mirenesc Alba-Iulia, după ce actele de alegere sunt în regulă. Ambii se declară verificați.

Urmează raportul comisiunii organizatoare, constituită astfel: prezident Parteniu Cosma, raportor dr. Nicolae Vecerde. La propunerea raportorului se consideră cetit raportul consistorului ca senat plenar, și se intră în discuția pe articole. Se ia spre știre raportul punct de punct, iar discuție se naște la următoarele puncte:

Cu privire la faptul, că în două protopresbiterate sinod protopresbiteral nu s'a ținut, comisiunea propune, că faptul să se ice cu regret la cunoștință, iar pentru viitor consistorul, dacă se vor mai întâmpla astfel de neglijente, să rețină competențele respectivilor protopresbiteri, până își împlinesc datorința.

Cu privire la alegerea deputatului sinodal Arseniu Vlaicu, protestată, raportorul comisiunii comunică sinodului, că unele acte de cercetare au fost cerute din partea tribunalului regesc din Brașov, și astfel, în lipsa lor sinodul nu se poate pronunța în chestia protestului înaintat în contra alegerii lui Vlaicu. Propune, ca sinodul să îndrume consistoriul, să procure actele pentru sesiunea proximă sinodală. Se primește propunerea comisiunei.

Asemenea se primește propunerea comisiunei și cu privire la fundațiunea Vlad, în înțelesul, că înactivarea fundațiunei să se facă exact în înțelesul literilor fundamentale ale fericitului Vlad.

Se pune la ordinea zilei raportul comisiunei bisericești, constituită astfel: Președinte Vasile Voina, raportor Vasile Domșa.

Se ia apoi spre știre raportul și în dezbateră specială, punct de punct, cu propunerile comisiunii, iar la punctul referitor la examenele de cualificațiune ale absolvenților de teologie se primește propunerea deputatului dr. P. Șpan, ca a-nume comisiunea examinătoare a consistorului să fie compusă din bărbați cu cunoștințe teologice, nu numai din centru, ci și din afară.

Urmează raportul comisiunei școlare. S'a constituit astfel: Prezident Vasile Damian, raportor dr. P. Șpan.

În discuția pe articole raportorul propune să se ice raportul punct de punct spre știre, cu următoarele propuneri:

Ce privește rezultatul examenelor de maturitate dela școalele comerciale din Brașov, consistorul să ia măsuri, ca astfel de rezultate slabe să nu se mai obțină. Se primește.

Profesorii dela seminarul Andreian să fie împărțiți după secțiuni, ca să se știe, cari sunt profesori de teologie și cari de pedagogie. Se primește.

Numărul elevilor de școală să se arete în procente și să se arete câte școale s'au zidit de nou și ce valoare reprezintă. După vorbirea deputatului Nicolae Ivan și lămuririle presidului propunerea se primește, însă fără partea referitoare la valoarea edificiilor școlare, care aparține rezortului episcopesc.

Propunerea comisiunei, ca bibliotecile școlare să fie prefăcute în biblioteci parohiale dă ansă la discuție, la care iau parte: Dr. Ioan Stroia, P. C. Sa Arhimandritul dr. Pușcariu, Parteniu Cosma și Nicolae Bogdan. Se decide, ca biblioteca școlară să se separeze și să conțină numai cărți pentru elevi, iar celelalte să fie trecute în biblioteka parohială.

În chestia catehizării la școalele străine comisiunea propune luarea măsurilor, ca aceasta să se facă negreșit în limba bisericeii pretutindenea, întrucât adevă s'ar face undeva abatere dela aceasta. Vorbesc la obiect, deputații Nicolae Borzea, dr. Ioan Stroia, Romul Furdui, Vasile Damian, Parteniu Cosma, Nicolae Bogdan, în urmă se primește propunerea comisiunei.

Discuția se intrerupe, anunțându-se proxima ședință pe ziua următoare.

Fi-va lege?

— Raport telefonic din Cameră. —

Budapesta, 16 Mai.

Asta-i întrebarea, ce trece acum din gând în gând, și de pe buze pe buze; oare va fi lege din proiectul acesta? Credința celor mai mulți este negativă. Nemulțumirile în contra proiectului sunt generale. Și ele se manifestă liber, de astădată. Căderea proiectului se privește aproape de sigură, și cu ea eventual a ministrului. Acuma e chestia, a cui să fie meritele pentru asta.

Vor zice mulți: ce naivi! Câte legi s'au mai adus de felul acesta, și cine sfântul și-a mai bătut capul să le țină! Dar acum nu se mai poate așa. »Agitatorii«, — socialiștii anume — stau la pândă, și exploatează — mărturisește unul pe coridoare.

Ca să nu fie rușinea prea mare, nu va fi chiar retras proiectul, — numai amânat. Înțeleg discuția pe articole.

La discuția generală s'au însinuat vre-o 6—8 oratori. Din parte naționalistă I. Maniu și M. Hodza.

Sedința se deschide la orele 10 și 7 m.

Prezident: J. Justh.

Deputații naționaliști: I. Maniu, C. Brediceanu, M. Hodza, Șt. Pop, Polyt, Vlad, Collar, Mușitchi. Manoilovici.

Prezidentul își moaie glasul, și cu obișnuitul tipar de vorbe anunță repausarea deputatului sas Pildner. Camera se învoiește tot cu banalul și păcătosul »da« la exprimarea prin răboj protocolar a durerii sale.

Apoi alte formalități.

La proiectul pentru servitori:

Giesswein S. (poporal, om cu cap, vorbitor isteț deși pe nas). Evoluția socială trebuie să meargă paralel cu evoluția politică. Este deci, actual proiectul, ca și care nici unul nu a stărnit atâtea valuri — înainte. Dacă principiile socialiste se vor adeveri de practice și realizabile, va trebui să fim cu toții socialiști! — zice cu apăsare, în vreme ce reacționarii din dreapta fac o mutră acră. — Părți bune nici el nu prea găsește în proiect. Il votează numai dacă se va șterge paragraful în care greva muncitorilor este oprită. Explică ce-i agitația și o apără până-i moderată. Ca stat agrar, legile noastre de acest fel trebuie să fie perfecte. Aderează la dorința lui Holló, ca proiectul de față să fie studiat mai temeinic, de bărbați de toate specialitățile, înainte de a fi supus discuției generale în parlament.

Fábry K. (kossuthist) spune, că numai el și **Mezőfi** au votat în contra proiectului în comisie. Ca ceva caracteristic: mai multe sate din cercul lui au amenințat să părăsească partidul independent dacă se votează proiectul.

Suprimându-se paragrafele gravanimoase pentru stăpâni ori pentru slugi nu rămâne nimic din proiect. Prea multă muncă, prea grele pedepse, prea mare supunere, și prea severe obligamente deoparte și de alta. Respinge proiectul.

Nagy Emil. În genere aderează la cele spuse de **Fábry**. Apără pe micii gospodari, al căror geniu crede că este **Darányi**. Polemisează și el cu socialistii. Atacă guvernele anterioare ca să se poată ridica pe ruinele lor. Anunțând înainte mai multe modificări, primește proiectul.

Bródy E. Face puțină zarvă, spunând că mai urgente decât proiectul de față este teritoriul vama independent, și stergerea proprietăților legate. Vorbește despre drepturile democratice. Ele sunt greu lovite de acest nefast proiect. Luptătorii pentru drepturile poporului au găsit nerecunoștință, au fost numiți doctrinari.

Apelează la mărețele figuri ale maghiarismului. Combate energic, cu elan, nedreptățile proiectului și-l respinge!

Sinodul eparhial dela Arad.

Sedința a VI.

Mercuri, 2/15 Maiu 4 ore d. a.

Președinte a fost P. S. Sa episcop I. I. Papp. Notar dl dr. G. Ciuhandu.

Comisiunea organizatoare: Raportează **N. Zigre**. Punct I. asupra căruia a referat a fost afacerea proiectului de regulament intern al consistoarelor.

Comisia propune în general și în special luarea la cunoștință a regulamentului afacerilor interne și introducerea lui dela 1 Ian. 1908.

Deputatul dr. **N. Oprean** face contrapropunerea ca ven. consistor să fie îndrumat să tipărească proiectul cât mai de timpuriu și astfel să se distribuie deputaților pentru studiere, iar la proxima sesiune sinodală să-l prezinte din nou sinodului spre dezbateri.

P. S. Sa Episcopul află că ar face bun serviciu codificarea concluzelor sinodale și congresuale și a normativelor în vigoare ca astfel această colecțiune să se servească de un îndreptar în mâna funcționarilor consistoriali.

Raportul delegațiunii congresuale pentru despărțirea ierarhică. La propunerea aceluiași raportor raportul se ia spre știre.

Sinodul protopopesic dela **Vascau** înaintase propunerea către sinod pentru înființarea catedrei iuridice și economico-politice la seminarul teologic-pedagogic.

Se transpune consistorului din Arad pentru studiere și considerare amăsurat trebuințelor culturale.

Comis. epitropească. Raportor **M. Veliciu**. Urcarea de salare a funcționarilor consistoriali și a profesorilor. Raportează asupra propunerii dep. Em. Ungurian. Arată că trebuința urcării salarelor e în adevăr simțită, dar că între actualele împrejurări financiare ale diecezei e imposibilă acea urcare astăzi

fără de atingerea capitalelor fondurilor diecezeane. Intreg venitul fondului bis. și școlar, care e menit să contribuie, cu anumite procente la susținerea consistoarelor și a institutului diecezan este exhaustat; alte fonduri speciale pentru atari scopuri dieceza nu are, decât fondul preoțesc, căruia sinodul i-a cedat la 1877 toate resursele de venit, cari dealtmintea incurgeau la fondul general diecezan.

Raportorul face propunerea ca episcopul să fie însărcinat ca în înțelegere cu consistorul din Arad să combineze dimpreună cu administrația generală a fondului preoțesc modalitatea cum fondul preoțesc să vină în ajutorul diecezei la acoperirea deosebitelor trebuințe, în special la ameliorarea salariilor funcționarilor și a profesorilor și la acoperirea altor trebuințe ale institutului. Totodată cons. să prezinte un proiect amănunțit privitor la ameliorarea de salare, — și până atunci episcopul și consistorul să caute modalitatea și izvoarele din cari să li-se deie funcționarilor și profesorilor adaus de scumpețe.

Episcopul e de aceeaș părere.

După discuțiune mai îndelungată, la care au luat parte **Oncu** și **Rotariu**, **Rotariu** face contraprop. ca cons. să studieze natura iuridică a fondurilor, existente, și să caute a afla izvoarele din cari s'ar putea crea un fond special de ajutorare. **Mangra**, **Adam** și **Ciorogariu** au susținut întru toate prop. lui **Ungurian** într'un amandament la prop. com. ca ameliorarea să se pună în curgere dela 1 Maiu c. și se primește propunerea comisiunei.

E de însemnat declarația făcută de părintele protosincol **R. Ciorogariu**, care a zis că mai bine renunță la orice fel de îmbunătățire a lefurilor, decât să se aducă vre-o scădere fondului preoțesc.

Se stabilesc bugetele celor 2 consistoare, din Arad și Oradea-mare.

În urma propunerii acelei comisiuni s'a ameliorat și salariul vicarului episcopesc.

Comisia petiționară. Raportor dr. **C. Ardelean**. Dela mai mulți particulari și parohii cerându-se parte favoruri, parte încuviințări de colecte în favorul edificării de biserici.

Comisiunea bugetară. Raportor **Cornel Lazar**. Stabilirea speselor împreunate cu sesiunea sinodală din ast an în suma de 2579 cor.

P. S. Sa Episcopul mulțumește sinodului pentru seriozitatea cu care a desbătut singuraticile obiecte de discuțiune. Invită pe deputați să lucre într'acolo, ca concluzelor aduse să cerce a le da vieață, prin consultațiunile private și închide sesiunea, ridicând sedința la 7 și jum. ore seara.

În numele Sinodului **P. Rotariu** mulțumește P. S. Sale pentru înțeleapta conducere.

Sociale.

Ziua morților.

De Augusta Rubenescu.

S'au dus din înălțime norii plumburii, din cari bătrâna iarnă își scutura în abondență fulgii albi

pe pământ. Primăvara și-a întins vălul ei albastru, fraged, peste bolta cerului, care ici colo e împodobit cu flori de nori albi. Razele soarelui cad pe pământ ca un aur viu și de sărutarea lor caldă se înviează toate vietățile.

Din mugurii arborilor se deschid frunzele dințate, printre bulgări se deșteaptă mii de vieți: firicele subțiri verzi, ierburi mici încălcite răsar, legiunile gândacilor colorați fug încoace și în colo.

În aer înoată un miros proaspăt și sarbăd și cum se deschid miile de muguri, și deșteptarea milioanelor de vieți, toate se contopesc într'un murmur moale.

Inima amorțită a pământului începe să bată și această respirație cuvioasă mai mult simțită, — căreia inima noastră îi dă un ecou tainic — e muzica primăverii.

Primăvara îmbrăcată în vestmântul ei de flori înoată pe o rețea țesută din raze de soare de asupra pământului și cântecul ei dulce emoționător se strecoară din înălțime ca un imn, care preamărește vieața.

Acest suspin al cântărei de bucurie devine tot mai încet și se coboară cu un tremur melancolic de asupra mormintelor.

N'ați simțit nici odată cât de tristă e primăvara în aceste grădini tăcute? Razele soarelui inundă cimiterul, dar această lucire e așă, ca ultimul zimbet al unei fete bolnave.

Uruitul carului vieții amuțește la poarta lui, unde se lasă o liniște grea pe micile movile. În aer tremură o tristețe fără nume, și umbre întunecate se lasă la picioarele micilor cruci de lemn și ale obeliscurilor de marmoră.

Înzadar cântă vieața, aici e primăvara, — din micile movile se revarsă o tăcere ghefoasă.

Din orașe și sate pe drumul care duce la cimiter se întinde un șir lung, ca o panglică în valuri. Mulți oameni au în mâni coroane verzi, buchete colorate, sau numai câteva fire de flori. La poarta cimiterului oamenii se împrăștie și împodobește fiecare cu modestie mica movilă de pământ.

Obeliscurile cu litere aurite, crucile mici și mari și mormintele înconjurte cu iederă, curând sunt acoperite de flori și se aprind candelile și felinarele dela căpătâi. Ici colo lângă morminte se aude rugăciunea preotului. Par'că ar răsuna în cer clopote nenumărate... și 'n dângănitul tânguitor ar auzi un tânguit de voce de copil mic.

— Ce frumos e... zice și își plimbă privirea pe mormintele iluminate.

În cealaltă parte se aude vocea unei femei indifereente.

— N'am nici un mort am venit numai să-i privesc.

Fericit e celce vine numai să privească. De undeva se aude un tânguit dureros de femeie. Se tânguie, face reproșuri — cui? Il inculpă plângând în hohote — pe cine?

Și câte lacrimi cad în tăcere, câte inimi se strâng în durere tăcută lângă mormântul neîndurător de mut, care acopere pe cel mai scump.

Către seară, când amurgul serei absoarbe razele soarelui, luminările și candelile fâlfăie cu o lumină mistică și în lumina lor galbenă apar ca niște fanteame palide, negre.

Jur împrejur lucesc multele flacări par'că o mână darnică și miloasă din cer ar fi împrăștiat stele pe morminte. Numai că printre mormintele luminate sunt întunecate câteva ridicături de pământ acoperite cu iarbă. Numai au pe nimeni, sau poate i a uitat — cine știe?

Oare peste mulți, mulți sau poate numai câțiva ani nu vor fi tot așa de întunecate și acele morminte, pe cari acum mâni gingașe le-a împodobit cu flori și asupra cărora au aprins focul amintirei, al pietății și al dragostei?

Filantropia e una dintre cele mai frumoase virtuți omenești. Poporul nostru își împodobește

Fluidul-Universal

Magazin principal: Farmacia lui **Török József**, Budapest, Király-utca 12 și **Andrássy-ut** 25 precum o o și în cele mai multe farmacii. o o o

vindecă podagra, reuma, catarul (troacna) și influenza, tot felul de dureri de mâni, picioare, spate și șele iscate din răceală, mâncărimea, durerea de măsele și cap. Recreează și întărește muschii și nervii, ceea-ce documentează număratoarele epistole recunoscătoare sosite dela medicii și privați. O sticlă de un deți costă 1.50 fil., trei bucăți să trimit franco; 6 sticle mici de probă costă 3 coroane; 12 sticle franco 5 coroane. o o o o o o o o o o

Să trimit pe lângă ramburs poștal prin FARMACIA „**Vörös kereszt**” (crucea roșie) **Temesvár**

mormintele nu numai cu flori vii ci și cu florile nevăzute de binefaceri. În amintirea morților lor iubiți, adică duc în amintirea celor morți în ziua morților la cimiter mănăcări, mai ales cozonac și ouă roșii de Paști și beuturi și le împarte între mulțimea de săraci și cunoscuți. Acest obicei fără îndoială, e un obicei rămas din superstiția popoarelor păgâne, cari duce pe seama morților lor mănăcare și beutură la cimiter în credința că atunci nu vor duce lipsă de acestea pe lumea cealaltă. La creștini s'a modificat această părere, întrucât ei mănăcarea și beutura o împart între săraci, sau fac acte de binefacere în amintirea morților lor iubiți. La tot cazul e o manifestare interesantă a recunoștinței, care așa descrisă e mișcătoare și frumoasă. Dar să mergem numai în ziua morților în cimiter — mai ales după prânz — și să privim împrejur nepreocupați în imperiul liniștit al morților.

Lângă unele morminte pe o cuvertură așternută jos e așezată o adevărată câmară de mănăcări, în jurul căreia stă o mulțime de cunoscuți și străini ciocnind cu veselie. În alte locuri mănăncă din coșuri și acoperă mormintele cu hârtii și resturi de mănăcări. În alte locuri iară sunt butoiașe destupate pe morminte. Alții împart cozonac, ouă, băuturi sau bani la săracii, cari cu o aviditate sălbatică și certându-se în mod brutal iau tot dinaintea celui alt, adeseori critică pomana cu voce tare. E cu neputință să se țină ordine între ei, și către seară ceata sdrențoasă se împletește printre morminte proptindu-se și certându-se.

Cimiterul răsună de gălăgia veselă, de vorbele impaciente și agitate și sgomotul de bălci. Iar la marginea cimiterului stă o imagine desperată, despoiată, batjocorită, cu aripele dăbălate: Pietatea.

În urma acestora întreb cu dragoste: nu s'ar putea împărți pomana afară de cimiter, eventual să se adune săracii în curtea bisericii (și beutura să se sisteze cu totul) sau poate banii cheltuiți pe beuturi și cozonac să se depună într'un libel comun în ziua morților și să se întrebuițeze pentru scopuri filantropice? Căci așa cade în noroi floarea curată și nobilă a binefacerei.

Alegerile în Viena.

— Corespondență particulară a «Tribunei». —

— 14 Maiu 1907.

Din 64 mandate orășenești au	
Antisemiții	42
Socialiștii	11
Liberalii	1
Balotaje între antisemiți și alte partide	9
Rezultat necunoscut	1
Total 64	

Jidovii: liberali, deutschfortschrittlich, și sozialpolitiker, au făcut opintiri strașnice, însă nu le-a reușit să miște din loc puternicul stălp: Christlich-sozial.

Socialiștii par a câștiga, însă numai în Viena și jurul ei de fabrici.

Votarea s'a început la orele 8 dimineața și a durat până la 5 ore seara.

Excese și altele n'au fost! Nici nu credeai, că e alegere! Tot liniștit, numai așa zisele »Agitations-Locale« din districtele muncitorilor erau către seară scenele bătailor între creștini și creștini purtați de nas din partea »jidaniilor socialişti«.

Mai auziai din când în când câte o babă zicând, că »der Beamtenkandidat wird uns schon billiges Fleisch vermachen«. Iar pe terenul asta făceau toți agitație: ieftinirea cărnii! Idealul »Beamterilor« austriaci! »Christlich-socialii« nici că făceau agitație. Placatele lor erau simple:

»Antisemitischer-Kandidat für den 2. B., 18 Wahlkreis

X Y

f. d. Ausschus Nomina«.

Socialiștii făceau mai multă agitație cu placate roșii și pe lângă aceea văpseau cu văpsală roșie pe trotuarul ulițelor numele candidatului lor cu sufixul »Arbeiter« ori »Geselle« (calfă) sau în dialect: »Göll«.

»Beamterii« umblau din casă în casă după vorturile »semenilor« lor.

Nici o muzică, nici un om »beat«, ca pe la noi nu vedeai, nici măcar să se fi îmbătat vr'unul de bucurie.

Așa vr'un lucrător în patria mea: domnii. Erau doară alegeri în senzul votului universal în »absolutistica« și »inculta« Austrie, dupăcum se învață prin gimnaziile maghiare, în istorie.

Jidovii dela »Zeit«, »Neue Freie Presse« și alte foi jidovești dau ediții separate a 6 fil., pe când foile creștine le dau mai ieftin și aceste ultime dau toți deputații aleși și balotajele, pe când cele jidovești, cam saltă în Sion când pot tipări cu un mandat ovreiesc mai mult, dacă deja au avut »Dezmores«-ul să cadă cu »Freiheitlichkeit«-ul lor (în dialect jidănesc) mandatele creștine le lasă intenționat.

Voiu trimite rezultatul alegerilor restante mâne la orele cele mai de dimineață.

Impărțirea mandatelor în Austria.

După învingerea multor, multor obstacole, s'a ajuns un rezultat, care n'a fost primit cu mare entuziașm de toată lumea, dar în fine a fost primit. După acest compromis noul parlament va avea 516 deputați, în loc de 425 cât avea cel vechiu. Din acești 516 deputați vor fi germani 233, cehi, 107, poloni 82, ruteni 33, slovenii 24, sârbo-croații 13, italienii 19, și români 5.

Cei mai nemulțumiți sunt rutenii. Și cu drept cuvânt.

Populația Galiției se compune din 45 la sută poloni, 45 la sută ruteni și 10 la sută evrei. Chiar dacă se consideră evreii ca polonii, cum se face de obicei, încă nu văd de ce polonii ar avea 82 mandate și rutenii 28, restul de 5 mandate ruteni se alege în Bucovina: așa că pe când 46000 poloni aleg un deputat, trebuie 95000 ruteni pentru un deputat.

Și încă cifrele astea sunt »corigeate«, prin faptul că la poloni se consideră și evreii, iar la ruteni s'au considerat și rutenii din Bucovina, cari au obținut o reprezentare proporționată numărului lor.

Dar cred că ar interesa și pe celelalte popoare modul cum s'au împărțit mandatele după populație.

Pentru a arăta bine aceasta, voiu reproduce două tabele după o luare a profesorului Rauberg.

Prima tabelă arată câți locuitori aleg un deputat la diversele popoare. Iată această tabelă:	
Italianii	34000
Germanii	37000
Românii	41000
Slovenii	45000
Polonii	46000
Sârbo-croații	48000
Cehii	53000
Rutenii	95000
Media	46000

După cum se vede italienii, germanii și românii sunt în profit; slovenii, polonii, sârbo-croații au numărul care li-se cuvine; o mică pagubă au cehii; foarte mare este paguba rutenilor.

O altă tabelă arată pentru fiecare naționalitate procentul populației și procentul mandatelor obținute față de întreaga populație a Austriei și de numărul total de mandate:

Naționalitățile	Mandate	Persoane
Germanii	45,2	36,6
Cehii	20,7	23,7
Polonii	15,9	15,9
Rutenii	16,4	13,1
Slovenii	4,6	4,5
Sârbo-croații	2,5	2,6
Italianii	3,7	2,7
Românii	1,0	0,9

Din această tabelă reiese acelaș lucru ca și din prima, în ce privește profitul sau paguba fiecărei naționalități.

Din tabelele de mai sus ar reieși că germanii au toate motivele să fie mulțumiți. Ei formează 36,6 la sută din populația Austriei și au 45,2 la sută din mandate; la dânșii 37000 locuitori aleg un deputat, pe când media este de 46.000.

Totuși germanii sunt nemulțumiți. Ei susțin că nu trebuie luat în seamă numai numărul populației ci și suma la care se urcă dările plătite de fiecare nație. În această privință germanii sunt în

pagubă, căci ei plătesc cele mai mari dări, fiind poporul cel mai bogat din Austria.

Iată cum se împart, la sută, dările asupra diverselor popoare.

Germanii	63,5
Cehii	19,2
Polonii	7,0
Rutenii	3,7
Slovenii	2,9
Italianii	2,7
Sârbo-croații	0,8
Românii	0,3

După tabela aceasta germanii sunt foarte nepăstuiți; ei plătesc 63 proc. și au 45 proc. din mandate.

Toate celelalte naționalități sunt în câștig și anume prea puțin cehii și italienii, mai mult polonii și foarte mult românii și sârbo-croații, cari au un număr de 3 ori mai mare de mandate decât li-s'ar cuveni după dările ce plătesc.

Cam acestea sunt cifrele mai interesante pe cari le dă studiul statistic al noiei legi electorale din Austria.

Ele ne arată în deajuns greutățile cari au fost de învins pentru a asigura reforma electorală.

Sunt mari speranțe că reforma va fi de folos și că pentru parlamentarismul austriac se începe o nouă viață. Că speranțele nu sunt deșarte reiese și din faptul că lupta electorală e foarte domoală, grație împărțirii populației pe naționalități și nu pe provincii ca până acuma.

De unde înainte în Boemia, de pildă, cehii duceau la vărsări de sânge, azi cehii au circumscipțiile lor, germanii ale lor, așa că animozitățile nu mai au teren.

Se speră că și în parlamentul poporului va domni înfrățirea, care va aduce cât mai multe foloase bunului train în Austria și... va mai domoli șovinismul fraților unguri.

Din străinătate.

Serbia.

Regele Petru, conform unei telegrame din Belgrad, va face în vara aceasta un drum prin Europa, ca să facă vizită la unele curți. Prima vizită o va face în Viena, iar în Ischl se va întrevedea cu Maj. Sa regele nostru.

Ministrul Pașiciu, fără să se mai fi oprit prin Budapesta, a sosit ieri la Belgrad. S'a exprimat, că e mulțumit cu întrevederea, ce a avut-o la Viena cu baronul Aehrenthal.

Italia.

Tittoni despre politica externă. Ministrul de externe italian a ținut ieri în cameră o interesantă vorbire despre politica externă a Italiei în termeni cât se poate de însuflețitori. Intre altele a accentuat bunele relații dintre cele trei state aliate, iar vorbind despre desarmare a spus, că aprobă discuția acestei chestii, care nu e o utopie, după cum s'ar crede.

Italia va lua parte la discuția asupra desarmării la conferința dela Haga.

India.

Răscoala. În Delhi, unde mohamedanii sunt în minoritate, a izbucnit răscoală. De pe statuia reginei Victoria au spart coroana. Și în partea sudică a peninsulei e agitat poporul.

Rusia.

Conjurațiunea împotriva țarului a fost descoperită la vreme numai mulțumită unui gardian credincios. Cei 80 conjurați

au voit să-l câştige pe acest unul, după cum scrie »Coriere dela Serra«, dar nu le-a succs. Și acesta i-a tradat pe ceilalți gardieri, cari au jurat, că vor omori pe țarul, ca să scape țara de regimul absolut. Opinia publică din întreaga Rusia e tot-peauna pe partea conjurațiilor și ucigașilor politici și astfel este natural, dacă tendințele revoluționare câștigă tot mai mult teren.

Scene din timpul turburărilor din Rusia. Scriitorul John Forster Fraser a publicat de curând în Londra o carte, în care descrie observațiile și impresiile lui din viața din Rusia în zilele turburărilor.

Fraser ocolește comentariile lungi și caută mai mult a reda, în schițe scurte, bine prinse, stările din țară. Iată, de ex. următoarea scenă, ca o ilustrație a știrilor asupra torturilor în închisorile rusești, despre cari s'a vorbit de curând:

»O trupă de cazaci atacă o mulțime de popor nearmat. »Sălbaticilor!« le strigă o femeie tină. »Sunteți viteji când vă luptați în contra femeilor fără apărare. Unde vă era curajul când ați avut în față-vă pe Japoniezi?« Femeia e înconjurată, bătută și arestată. Insoțită de ofițeri e dusă la cazarmă. În curtea cazarmei apare generalul prinț X. »Ce-a făcut femeia asta?« întreabă el. »A insultat armata«, i se răspunde. S'o bateți aci cu bicele, pieste pielea goală, sub cerul liber!« Numai decât i-se rup femeii hainele de pe trup. O zdreanță nu se lasă pe ea. Nenorocita stă goală, cum a făcut-o Dumnezeu, pe un frig cumplit, în fața ofițerilor și soldaților, cari își bat joc. Înaintea lor trebuie să fie biciuită...«

O altă scenă se petrece seara, într'o cafenea din Petersburg.

Un oficer și un student au început să se certe și soldatul a tras un foc asupra civilului. »Vedeți, ce-a făcut glonțul« strigă studentul, care-și ridică brațul și-și arată mâna din care curgea sânge. Se aude o nouă detunătură. Studentul geme și cade la pământ. Impușcăturile urmează. Soldatul trage toate focurile din armă în corpul omului mort. Câteva femei țipă. Dar muzica începe repede să cânte, răsete zgomotoase răsună și oamenii din partea îndepărtată a localului cred că au răsunit niște plesnitori. Omul e mort! Femeia, care-l însoțea, s'a aruncat asupra lui și plânge. Tătarii, cari servesc aci, aduc un cearșaf lung. Il întind și acoper trupul mortului. Veselia începe din nou. Muzica cântă un vals. »Șampanie!« e strigătul de războiu...

În Rusia, legea oprește ca cineva să se atingă de cadavru înainte de-a veni poliția. Trece un ceas până să vină. Sosirea ei nu e prea băgată în seamă. Ofițerul de poliție arestează pe asasin. Când amândoi se îndreaptă spre ușă, îi urmăresc privirile celor din local. De odată se ridică un civil, pune mâna pe o sticlă plină de șampanie și o sfărâmă de capul asasinului. Sânge și șampanie se revarsă pe uniformă. »Bravo!« strigă lumea din cafenea. Și veselia continuă...«

Rusia — zice Fraser, în alt loc — »are mai mulți funcționari de cât îi trebuie. Serviciul public în Rusia e arhiplin. Când trebuie să fie trimisă o telegramă, un om numără cuvintele, altul face prețul, al treilea încasează banii și al patrulea dă chitanță — ceeace într'un birou telegrafic

englez s'ar face tot de o fată. Toți oamenii aceștia trebuie plătiți...«

Intențiunile cele mai bune merg mână în mână cu abuzurile medievale.

NOUȚĂȚI.

A R A D, 16 Mai n. 1907.

3/16 Maiu.

Zi de scumpă amintire. Dar par'că ni-s'au tocit toate cinci simțurile, s'ar fi pierdut pietatea pentru memoria generației mari dela 1848 și dragostea pentru atâtea figuri mărețe cari împodobesc paginile istoriei săracei noastre vieți: căci de nicăiri nu ni-se anunță că s'ar fi sărbătorit într'un chip oarecare aducerea aminte, cea mai scumpă în viața noastră...

Se vede și astfel rolul presei și însemnătatea ei: am tăcut noi, ziaristii, au tăcut românii de pretutindeni!.. O, cu siguranță: când n'ar încălzi presa și n'am da alarmă noi, multe și mulți ar adormi.

Dar, se zice: trecem zile atât de grele, încât nimeni nu e dispus pentru sărbători.

Greșeală, fatală rătăcire, pentru că nu e vorba de veselie, ci de pioasă amintire, de evocarea faptelor mărețe din trecut pentru a ne îndemna la luptă întru susținerea și întărirea neamului în viitor.

Iar dacă am avut vreodată nevoie de îmbărbătare, acum avem, pentru că niciodată, dela 1848 încoaci, n'am stat în pragul unor primejdii mai mari...

Deschideți dar, frați români, paginile istoriei și cetiți cele petrecute pe *Câmpul libertății*, la Blaj, nainte de asta cu mai bine de jumătate veac, în sfânta zi de 3/15 Maiu... Citiți, inspirați-vă și în clipele de sfântă înduioșare puneți făgăduință că veți fi vrednici de marii strămoși, voi și fii voștri și toți câți frați ne numim și ne mândrim că descindem din eroii, cari au înscris în istoria neamului nostru și a țării ziua de 3/15 Maiu 1848.

Ploaie. O binefăcătoare ploaie cade în oraș și pe teritoriul comitatului nostru, când scriem aceste șire... Era așteptată cu dor, d'o săptămână, și de mai întârzia două-trei zile, se usca iarba în câmp și seca sămânța aruncată în pământ.

Și plouă din belșug, dupăcum era de uscat pământul.

Dumnezeu e mare și îndurător!

O desmințire. Unele ziare din București — și unul dela noi — au dat cele mai alarmante știri despre selbatica purtare a autorităților judecătorești din România față de dr. Vasile Kogălniceanu, ținut în arestul preventiv dela Giurgiu, amestecat fiind în răscoalele țărănești.

»L' Independance Roumaine«, organ al guvernului român, în numărul său de ieri desminte în chipul cel mai categoric știrile lansate în această privință, spunând că ele nu au nici un temei, căci nimeni n'a maltratat pe dl Kogălniceanu, nici este oprit ca cineva să-l cerceteze, că la temniță are cameră separată, mâncare își aduce din oraș și peste tot, este tratat în chipul cel mai uman.

— **Francisc Pildner**, deputatul sas al cercului Cohalm, a murit ieri după prânz la Budapesta în urma unei boale mai lungi. Era de 58 ani.

— **Sfîntirea steagului.** Reuniunea de cetire și cântări gr. or. rom. din Oravița-română își serbează sfîntirea steagului său Duminecă la 29

lulie (11 August) a. c. cu concursul mai multor coruri.

— **Soldat uriaș.** Pentru armata italiană a fost recrutat tinerul Paul Ugo, din Cuneo, un uriaș înalt de 2.05 metri, grosimea corpului în jurul pieptului i-e de 1.10 metri. Având acum numai 20 de ani, nu e exclus să se mai desvoalte, și poate ajunge pe fratele său mai mare Battista, care e înalt de 2.29 metri. La asentare se înțelege l-au jurat »cătană la împăratu«, dar autoritatea superioară militară e ocupată cu gândul că la ce soiu de arme să-l pună. La cavalerie nu vor afla cal, care să-i corăspundă lui, iar ca infanterist ar face numai de batjocură compania. Ca gluma să fie cu vârf și îndesată tot din Cuneo s'a prezentat la asentare deodată cu Paul Ugo, un alt flăcău înalt de 83 cm., de l'ar fi recrutat barem și pe acesta și să facă din ambii o companie.

— **Hymen.** Ni-se anunță: Partenie Pop-Zaszlo, preot și soția Ana Cornea B. de Ileny anunță cununia fiicei lor Milita cu dl Constantin Buciu, ce se va serba în biserica rom. din Seleuș în 20 Maiu st. n. la 11 ore a. m.

— **Un marș forțat.** Locotenentul Krauss, atașat la legațiunea germană din București, și-a propus să facă un marș forțat călare dela București la Roma, 2300 klm. în 23 de zile.

În îndeplinirea acestui scop a plecat din București Mercuri dimineața la orele 6 și a ajuns seara în Roșiorii-de-Vede, unde a poposit peste noapte.

A doua zi dimineața, Joui, a plecat de acolo și a sosit în Craiova seara la orele 5.

Di locot. Em. Foltzer a întimpinat pe îndrăznețul călăreț la Leu și au venit împreună până la Craiova, unde la barieră îi așteptau mai mulți ofițeri din regimentul 1 de călărași.

În onoarea oficerului străin, oficerii din cavalerie au organizat seara un banchet la restaurantul Minerva.

Dimineața, la orele 6, locotenentul Krauss, însoțit, de oficerii: căpitan Chintescu, locot. Vișoreanu, locot. Foltzer, locot. Leon și sub-locot. Chiciu, a părăsit Craiova. Oficerii români l-au condus până la Coțefeni, iar de acolo s'au înapoiat; numai locotenentul Emil Foltzer îl va conduce până la frontieră.

Atașatul german va trece prin Strehăia de unde va pleca să ajungă la Orșova, unde va petrece noaptea.

De acolo prin Buziaș și Zemlin se va îndrepta spre Veneția pentruca de acolo, pe coasta răsăritană a Italiei, să meargă către Roma.

Calul este de jumătate sânge, descinde din Triumf și se prezintă în condiții foarte bune. E cumpărat dela maiorul Miron Costin, care se știe că acum trei ani a făcut acel marș memorabil București-Metz, care a stârnit admirația lumii sportive.

— **Din Frăua.** În ziua de 23 Aprilie c. a doua zi de Paști, a avut loc în comuna Frăua o producțiune corală teatrală, împreună cu joc, care s'a ținut sub conducerea zelosului inv. Alexiu Cheșian. Reușita acestei producțiuni a întrecut cu totul așteptările noastre. Laudă să cuvine d-lui inv. A. Cheșian, și preotului local Teofil Holerga care încă a stat mult într'ajutorul acestei producțiuni. De aci am dedus că noi români multe lucruri frumoase putem face, numai conducători să avem, și bună înțelegere să fie între noi. În noi românii a existat de mult și există germenile culturii, și este de mult în noi sămănată sămânța ideilor frumoase.

Inceputul a fost la ora 8 seara. Încă dela ora 7 au început a sosi căruțe încărcate cu vizitatori din satele vecine. La ora 8 școala era îndoită de public. Inceputul l'a făcut »Hora Ploia« de Dima cor mixt. A urmat »Mocanul la biserică« declamat de Dionisie Cristea. »Buna înțelegere« de Maria Drăgan, declamată de Ana Popa, Iustina Rotar și Ana Timar, »Despre beție« trilog de Maria Dragan declamată de tinerii Nicolae Lup, Mihail Popa și Ioan Muntean, »Frunză verde foi întoarse« de Popoză cor mixt. »Nici prin minte nu mi-a trecut« de A. Popp, declamată foarte bine de Nicolae Borlac »Curcanul țiganului« declamat cu mult haz de Ioan Muntean, »Vlăduțul Mamii«, comedie de I. Lupescu. Persoanele d-ra Ana Chiselita »lelea Sevasta«, Ioan Panol »Vlăduț« fiul ei. Dionisie Popa »Moș Iftime«, d-ra Mărioara Văcărescu fca lui Ioan Cristea Coconăș. După aceea a urmat frumosul joc »Călușerul« jucat de 9 feciori toți îmbrăcați în frumos costum național sub conducerea neîntrecutului vătav

Iosif Chiselița, măestru cojocar. După acest joc a ținut o frumoasă cuvântare părintele Teofil Holerga, mulțumind întâi dlui învăț. Chețian și al doilea tuturor aceluia cari au luat parte la această producțiune. După aceea a început jocul care a durat până la ora 5 dimineața când ne-am retras fiecare pe la căminele noastre ducând cu noi cele mai frumoase amintiri. Dumitru Dopp.

— **Fata fragedă și mâna albă** este de cea mai mare importanță pentru frumusețea femeilor. Astăzi fiecare damă folosește numai cremă Marta și săpun Marta, fiindcă numai aceste s'au adeverit ca adevărat bune în contra pișturilor, petelor de ficat, coșuri, miteseri, roșeața mânilor. Dă feții și mânilor frăgezime și culoare albă ca zăpada. Prețul unui borcan cremă Marta costă 1 cor. o bucată săpun 70 fil. Se poate comanda la singurul preparator: Tómay Imre și Wachsmann Jenő, droguerie și parfumerie în Szabadka.

— Knizse István, măestru de arme cu diplomă, în Arad, în sala de tir din pădurea orașului, primește reparația a tot felul de arme, face paturi de puști și lamite pe angă prețuri moderate și garanție.

— **Pentru o întreagă uniformă de haine bărbătești** (8 metri) pănură de lână fl. 6.50—7.50 și 8.50. Pofțiți și cereți muștră. Excluziva măgăzină a fabricii de pănuri Leichner és Fleischer în Arad, Szabadság-tér 17.

— „Nu mai e” pipă cu băgău, înveninare de nicotină, fum de tutun puturos. Să folosim camisul totdeauna curat, lungimea 65 cm. 3 cor. în loc 45 cm. lung. 2 cor. Tigaretă dela 90 bani. Tevele de ciubuc se fabrică la comandă. Pipă de vânat nouitate 3 cor. Se trimite ori-unde cu rambursă din partea lui Horváth Florián, Budapesta, Ráday-utca 14.

Atragem atențiunea asupra anunțului alui *Grozs Nagy Ferencz*.

BIBLIOGRAFIE.

Premii la examene. Dela Tipografia diecezană din Arad, ca priemii pentru examene, să pot comanda următoarele broșuri:

1. Seria de 7 numeri din „*Scrieri pentru popor*” de Groșorean.

Conținutul acestor scrieri e următorul: Tăranul și școala, Creșterea pruncilor, Beuturile, Credința deșartă, Curățenia, Bani albi pentru zile negre, Lucrarea pământului, Înțelepciunea și puterea lui Dzeu, Drepturile și datorințele cetățenești, Maestriile, Socoata în ale plugăriei, Unde duce răutatea omului etc.

Prețul unui număr e 20 fil. — 7 numeri 1 cor. 40 fileri.

2. *Dialoguri* de I. Groșorean. Cuprinde: Din vieața dela sat, Măritișul, Socialismul, Pocăiții, Beția, Din rupele vieții etc.

Prețul unui exemplar 60 fil.
3. *Pentru țărani* un volum de povestiri în proză și versuri (149 pag.) povestiri cu conținut moralizator, prețul 1 cor.

4. *Rugăciunile școlarilor.* O broșură de 132 pag. conținând pe lângă rugăciuni, poruncile dumnezeiești bisericești, întreaga slujba vechernei, utreniei și a liturghiei. Prețul unui exempl. 50 fil. La comanda peste 10 exempl. exemplarul à 40 fil.

Toate acestea fiind de un conținut variu și ușor pot fi dăruiri potrivite atât pentru elevii de școală cât și pentru popor.

Economie.

Revista financiară. Pe toate piețele situațiunea financiară s'a îmbunătățit neîntrerupt dela începutul lunei curente. În Germania trebuințele mai mari ale industriei se crede că sunt deja satisfăcute, de asemenea în America cererile pentru investițiuni în căi ferate s'au redus în măsură considerabilă, astfel că din cauza lor nu va fi lipsă a apela la capitaluri din Europa. Aceste două momente sunt de mare influință pentru dezvoltarea pieții financiare internaționale în cel mai apropiat viitor.

Banca imperială germană care încheiase la 30 Aprilie cu 84.25 milioane mărci bilete în circulațiune supuse la dare, în 7 crt. a ajuns deja la o rezervă de 7.2 milioane mărci bilete libere de dare. Discontul privat este cu toate acestea încă destul de urcat; iar despre o scădere a etalonului oficios sub 5 1/2%, deși mulți o așteaptă, în cercurile competente încă nu se știe nimic.

Situația băncii engleze încă este mult mai favorabilă, decât în perioada corăspunzătoare a anului trecut. De aceea se așteaptă deja în săptămâna

aceasta reducerea etalonului dela 4% la 3 1/2%, ceea ce după toată probabilitatea se va întâmpla în săptămâna viitoare, și așa London-ul va avea acelaș etalon ca și Paris-ul.

De asemenea s'a ameliorat dela ultima încoace și situațiunea pieții de bani interne, cum se învederează din raportul băncii de emisiune publicat în 7 crt. În cele 7 zile prime ale lunei banca austro-ung. a ajuns dela 26.95 milioane coroane bilete supuse la dare la o rezervă de bilete destul de considerabilă, de 27.777 milioane cor. Cererea este mică, dar cu toate acestea discontul privat n'a scăzut. (Rev. Econ.)

Poșta Administrației.

V. Crăciun. Cenadul sârbesc. Am primit 1 cor. pe Quart II. 1907.

Ioan Mihuleț. Vincenes Ind. Am primit 14 cor. ca abonament până la 1 Ianuarie 1908.

Iacob Almășan. M. Pagócsa. Am primit 4 cor. ca abonament până la 1 Iulie 1907.

Ioan Covaci Krivobara. De aici merge ziarul regulat. Caută la poșta.

FRANZ JOSEF Apa purgativ

medicament neîntrecut la diathesisul urinar
medicament neîntrecut la răceală și reumă
cea mai populară apă amară din lume
cel mai excelent medicament contra boalelor de fere ficat și rinichi.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor-proprietar George Nichin.

Loc deschis.

Dna Eleonora de Ionescu născ. Blotin dânduși astăzi dimisia ca profesoara la Internat, pe calea aceasta zice acelor adieu, unde timpul nu-i permite a merge în persoană.

Anunț.

In cancelaria subscrișului numai decât află aplicare

Un candidat de avocat

pe lângă condiții favorabile.
Pui (Puj) la 15 Mai st. n. 1907.

Dr. Toma Jenciu,
advocat.

Sanatoriul și hidroterapia
alui

Dr. RÁCZ ÖDÖN

NAGYVARAD, Szilágyi Dezső-utca nr. 7.

Telefon 639.

Deschiu indecursul anul întreg pentru bolnavi interni și externi.

Băi electrice. Hidroterapie, tratament electric, băi de carbogen, de ectină și minerale. Tratament cu aer cald, dulapuri de aburi, cură de nomol de Pöstyéni. Băi de nomol de Franzesbad, cu nomol original. Impachetări cu nomol. Inhalatiuni. Masaje cu vibrații. Cură de slăbire și îngrășare.

Se recomandă:

la nervozitate, istovire de ori ce fel, afecțiuni de stomac, intestine, inimă, plămâni și organele respirării, la reumă articulară și musculară.

Resultate escelente.

Supraveghiere permanentă medicală; prețuri ieftine, Pensiune (locuință și alimentare) pe zi 3—5—7 cor.

Cu plăcere ofere prospecte și lămuriri

Dr. RÁCZ ÖDÖN
proprietarul și conducătorul institutului.

**Farmacia „MARIA AJUTĂTOARE”
a lui RUDOLF IANER**
Temesvár-Gyárvaros, Főter 70.

Discretă și zilnică expediție cu posta. E Telefon 476

„IANER”

Cremă neunsuroasă.

Cel mai nou produs igienic pentru curățirea pălului și înfrumusețarea lui. Înlătură petele galbene, bubele pricinuite de înfierbînteli, sgrăbunțele și alte necurății de piele. Crema aceasta ziua se poate folosi mult mai cu succes decât tegulă. 1 coroaună.

„laner” pudră.

E non plus ultra pudrei. Bună la bășoarea și de zilnic folos, carea acoperă necurățile și e cu totul nesticăcioasă. În culorile: roză, albă și cremă. 1 cutie 1 coroaună.

„laner” săpun.

1 bucată 60 bani. 1 coroaună.

„laner” pastă de dinți.

1 doză, 1 coroaună.

„laner” apă de gură.

Bună pentru dinții scurți și gingiile buretoși, contra mirosului greu de gură. 1 sticlă, cor. 1-40; jum. sticlă, 70 bani.

„laner” esență de păr.

Excelentă pentru întărirea mătrei și contra căderii părului. 1 sticlă, 1 cor. 30 bani.

„laner” pomadă.

pentru creșterea părului. 1 tegulă 4 coroaune.

„laner” vâpseală de păr.

pentru a colora în negru, brunet ori blond părul sur și cărunt. Nereușita colorii e eschisă. La comandă se noteze că părul încărunțit în ce culoare să se vâpsească (negru brunet ori băl). Un carton 4 coroaune.

„laner” apă blondină.

Pentru a văpsi în timp scurți, în băl. auriu, păr blond, roșu, chiar și brunet ori negru. 1 sticlă 4 coroaune.

Fluidul pentru reumatism și gichtă al doctorului Hoffmann.

Medicament folositor de ani îndelungați împotriva gichtului, reumă, dureri de nervi, levralgiei, reumă, durerii de mușchi, exudații, ischias, scintirea membrilor, înțepenirea mușchilor și coardelor, schilăvire și a durerilor din crucea și nării. 1 sticlă, 80 bani.

Tusa. Lomboanele lui Dr. Oppolezer.

Mijloc foarte bun contra catarului organelor de respirat, contra tusei și a rădăritii la gât, a catarului de plumăni, a grelei respirații. 1 cutie 80 h.

Pilulele curățitoare de sînge ale lui Dr. James.

Pilulele acestea curățesc sîngele, iriteză activitatea intestinelor și ajută lucrarea scaunului, depărtează toate sucurile rele, fierrea stricată și rămășițele rămase dela alte boale. 1 cutie 80 bani.

Balsam Dr. James.

Balsamul acesta încălzește răznea și creala, flegma și fierrea superflua și prin aceasta produce o mișcare pronă, prin urmare aduce și miștură răznea (stomacului) în mișcare nouă și poftă la mîncare și beutură. Balsamul acesta depărtează vînturile, sporțește activitatea intestinelor, delătură rădăcarea din stomac, anărăcătura, greața, durerea de cap și amețeaia. 1 sticlă, 80 de bani.

Unsoare de rîie, — a prof. Kaposi.

Această unsoare se aplică cu bun rezultat nu numai la rîie, ci și la felul de ecrescenții de ale pielii. 1 tegulă, 1 coroaună.

Preservativ pentru galițe.

Mijloc probat contra epidemiilor gîinilor, găștelor, rațelor, curcilor, etc. Prețul unui pachet: 1 cor. 40 bani.

Blișter (unsoare roșie englezească)

contra injunilor cronice dela încheieturi, a cîrui moarte și a dormităților de picioare și tot soiul de boale de oase. 1 teg. mică 1 cor., 1 mare 2 cor.

Unsoare de umflături.

Cu adevărat umitor la gîtoare la cucuie de gîtoare, buretele de gogoșe, la umflături de boala apei, rane de scîntărit, aprinderea pielii, de oase, etc. 1 tegulă 1 cor.

Prav de cal.

contra tusei, ofitei și gîștelor, mai departe contra catarului, lipsei de apă, etc. 1 pachet 80 bani.

Prav elvețian de vite.

contra tusei, relei mîșturii, lipsei de apetit, pentru curățirea sîngelui, și la vaci pentru îmbunătățirea laptei. 1 pac. 80 bani.

Prav de rîie.

Contra rîiei și diferitelor boale ale nimalelor de casă. 1 pachet, 60 bani.

Balsam de rane.

Pentru rane și fistule rău curate, învechite și alte diferite rani.

Prav de porci.

Recomandat la lipsă de apetit, provocată de reaua miștură, mai departe contra tusei și a viermilor lăunștri și pentru curățirea sîngelui. 1 pachet, 80 de bani.

Farmacia „Maria ajutătoare” a lui R. Ianer, Temesvár-Gyárvaros Főter 70.

Antonie Karátsonyi

ARAD, Strada Hunyadi (colt).

La „Cănele negru“.

Recomandă băcănia sa bine asortată

cu tot felul de mărfuri și anume:

● droguerie, specerie și coloniale. ●

Prețurile cele mai moderate.

Sprijiți pe comersantul român!

Telefon 441.

Telefon 441.

Gorespondent

de limba germană, română, posibil și limba franceză, cu cunoștințe de comptabilitate

se caută

pentru o casă de manufactură en gros în România.

Condițiuni speciale: Să fie creștin, etatea cel mult 30 de ani, liber de armată, de preferat cei cari au mai lucrat în branșa manufacturii.

Oferte cu pretențiunile de salar și extrase după certificatele de studii și de serviciu în cele trei limbi, a se adresa la Administrația ziarului sub

„D. P. 16“.

Veritabila alifie de plante

►► pentru rane! ◀◀

Cea mai bună pentru orice rane cât de vechi, umflături, reumă și alte atacuri. Prin efectul alinător ce-l are iutrece ori care alta preparație.

Prin încercarea de mai mulți ani este recunoscută de eselență și mulți oameni sunt recunoscători acestei alifii de plante, recăpătându-și sănătatea.

In ori și care casă este indispensabilă ca doftorie de casă.

Singura provăzută cu marca »Mântuitorul«, este veritabilă.

Se poate căpăta în farmacia la „Mântuitorul“, a lui

Lukács Ferencz

in MAKÓ.

Prețul unui borean 1 cor. 50 fil. La comande de 3 borcane, câte 1 borean costă 1 Cor, 35 fil.

Cine suferă de stomac

cine merge la băi,

în general cu-i e dragă sănătatea și viața, să nu negligeze a-și comanda imediat brăul meu apărător de stomac, patentat, care face să înceteze ori ce boale vechi de stomac, sgârčiuiri, dureri, arsuri etc. și poate mânca ori ce, scrisorile de recunoștință dovedesc că fără aceasta nu e vindecare, e de neprețuit să se poarte vara noaptea și după bae, nu provoacă numai asudare, acoperire părțile gingașe ale organismului, și împiedică răceala stomacului, tocmai de aceea cine din sgârčenje nu și-l procură, își pune viața în joc. — Nr. I pentru bărbați sau femei, care număr se potrivește la cei mai mulți, costă 3 cor. Nr. II pentru staturii mari de tot costă 4 cor.

Contrafacerea e interzisă:

Adresa: Takáts Dániel, Nagyvárad, Sorompó-utca nr. 2.

IN AMERICA DE NORD

la Waynesboro Pa.

se află

The Geiser

Manufacturing Co.

la care se află de vânzare mașinele cele mai bune și mai noi, inventate numai de doi ani încoace.

MAȘINI DE TREIERAT, bucate cu elevator, suie patele sus pe jireadă (sau cozol). LOCOMOTIVE care se trag de sine singure și trage și treierătorii după ele.

LOCOMOTIVĂ și PLUGURI, plug cu 6 fere, plug cu 8 fere și cu 12 fere; puterea locomotivei dela 18 până la 40 de cai. Și este locomotivă purtătoare cu numele »PERLESS«, cu putere dela 6 până la 30 de cai.

Tot aceasta societate caută un neguțator de mașini la care pot să-i deie în vânzare, arătând prețurile și săi arate un nou chip de a câștiga bani prin mașinele din America Ori care neguțator poate să probeze numai un an și va afla că mașinile Americane sunt cele mai bune.

Cele mai bune coase pe lume sunt coasele

„Bur“ și „Japoneză“.

Aceste coase sunt pregătite din oțel Svedian și se trimit numai cu garanță.

Fiecare bucată care nu convine se schimbă gratuit.

Prețul coaselor:	75 cm.
	1 fl. 10 cr.
80 cm.	85 cm.
90 cm.	95 cm.
1-15 cr.	1-20 cr.
1-30 cr.	1-35 cr.

Adresa exactă:

Grauer Mihály
Köbánya 14.

Tot de acolo se pot procura cele mai bune briciuri, prețul 1 fl. 20 cr., 1 fl. 50 cr. și 2 fl. 50 cr.

Cel ce dorește a avea

RACHIE

ieftină,

FĂRĂ CĂZAN

acela să-și procure dela comerciantul

Radovan Popovits, în Ujvidék,

CARTEA

din care poate învăța cum să facă toate răchiurile și cum manipularea vinurilor.

Prețul acestei cărți e 6 cor.

Tot așa vând materialul necesar cu praf cu tot.

Prețul pentru 100 litre 8 cor.

Unsoare de porc
garantată, curată
Slănină de mâncat
albă pârjolită
Slănină cu ardei
Slănină afumată
Untură
Piparcă
Ceapă
Fasole.

In prețul cel mai moderat

la

Eduard Holzer

Temesvár.

Telefon Nr. 237.

Anunț.

O văduvă română, în etate de 28 ani, caută loc ca **econoamă** la un preot eventual învățător etc. pe lângă o leafă corespunzătoare. Ofertele a se trimite în Arad, poste-restante sub inițialele »C. N.«

Concurs.

Pentru ocuparea postului

de contabil

la »CIACOVANA« institut de credit și economii societate pe acții în Csákova, se escrie concurs cu condițiunile următoare:

1. Salar anual 1600 cor.
 2. Locuință în natură în casele institutului, constând din: 3 chilii, culină, cameră, pod, pivniță, în curte separată. Locuința se poate ocupa numai la 1 Iulie st. n. 1907, până atunci competența de locuință va solvi-o institutul în bani.
 3. Tantiema statutară.
 4. Cei-ce doresc a reflecta la dobândirea acestui post, au să documenteze, că au absolvat școala comercială, că au prestat examenul de maturitate și că posed limba română, germană și maghiară perfect în vorbire și scriere; și că sunt capabili a compune independent bilanțul.
- Rugările sunt a se adresa direcțiunei institutului »Ciacovana« în Csákova (Temesmegye) până **inclusiv 30 Maiu st. n. 1907.**
- Numai cei cu praxă de bancă vor fi luați în considerație.
- Noul ales are să și ocupe postul la **15 Iunie st. n. 1907.**
- Alegerea va fi în 1 Iunie st. n. 1907.
- Dat în ședința plenară a direcțiunei, ținută în **9 Maiu st. n. 1907.**

Directiunea.

Ioan
Philipovits

• fabricant

de ornamente, steaguri bisericesti
steaguri pentru reuniuni și baldahin

VERSECZ.

Mașini de cusut.

De tot noi cu **30 fl.** și mai mult; expert reparate pentru familii și industriștii dela **12 fl.** în sus le liferează pe lângă garanță

Habán József, mechanist

Budapest, Almássy-tér 14.

— Prețuri curente ilustrate se trimit gratis. —

Corespondență în limba maghiară, germană și slovacă.

In adevăr este înviere!

O foarte interesantă istorie din viață, cuprinzând adevărul până la ultima slovă, s'a întâmplat an în luna lui Iulie în o zi frumoasă de vară în casa bătrânului Barbu. Seda bătrânul Barbu în jeț în curte împreună cu nepoții săi — copii săi, toate neamurile și prietenii săi. Deodată strigă:

Puternice părinte a cerurilor! Cum să-ți mulțumesc că în un vis ai trimis la mine pe îngerul tău, care m-a mântuit de boala de 4 ani și de cumplitele dureri redându-mi iarăși sănătatea avută, puterea mea și fericirea familiei mele

La auzul acestor vorbe fie-care l'a rugat pe bătrânul Barbu de 83 de ani, ca înainte de ce ar muri, să lase

moștenire urmașilor să i deslegarea se cretului. La acesta Barbu bătrânul și-a răsucit mustățile lui mari și dese, ce le-a dobândit prin pomadie și a început să vorbească.

Iubită soție copii și toți câți sunteți în

jurul meu. În noaptea zilei prime de Crăciun mi-s'a arătat în vis un înger ținând în mână ceva medicament și mi-a zis: *Barbule, Barbule ascultă vorbele mele!* Trebuie să mori! Dar totuși mai există un leac de mântuire: Dimineață când te scoli vei scrie momentan o epistolă la Dobrițin, lui GROSZ NAGY FERENCZ ca să-ți trimeată balzumul lui Király unicul leac de mântuire, bun contra boalei de stomac, podagrei, boalei de piele, astmă, răceală, boala de ficat inimă și splină.

Am făcut așa. Am comandat balzumul Király și după a patra întrebuințare am început să-mi redobândesc sănătatea. Astfel iubiți cetitori urmași-mi pilda și țineți pururea în casa voastră câte o sticlă de balzam Király pentru de lăturarea bolii.

Pentru-ce întrebuințează în spitalele din străinătate întotdeauna

renumitul BALZAM KIRÁLY,

renumitul balzam Király e cel mai sigur și mai de preț medicament contra podagrei,

renumitul balzam Király e neapărat de lipsă la reumă, dureri pe picioare și șele,

renumitul balzam Király e totdeauna folositor și are efect sigur la tot felul de dureri externe și interne.

O sticlă mare 2 cor. 65 fil., 3 sticle mari 6 cor 65 fil. pe lângă rambursă, unicul preparator.

Grosz Nagy Ferencz

farmacist,

DEBRECZEN, COLȚUL STR. ȘAȘ.

APEL

și invitare la abonament!

Prin comunicatul acesta, am onoare a apela, la inimile tuturor românilor — de pretutindenea; — rugându-i se grăbească a abona la subscribul — opul aranjat de mine, și tipărit primadată cu concesiunea Ven. Consist. Diecezan din Caransebeș de sub Nr. 3423 ex. 1905, carele poartă numele de „Cantorul Bisericesc“.

„Cantorul Bisericesc“ e o adevărată raritate la noi românii, atât ca execuție tehnică, cât și ca cuprins bogat și aranjare practică, e „unicum“.

Pentruca abonenții vechi și noi, se fie în clar cu construcția „Cantorului Bisericesc“ o spun aici: opul acesta bisericesc nu e compus pe note, ca bunăoară cartea dlui A. Lipovan, din Sân-Miclăușul-mare, ci e o carte bisericăsoasă, care cuprinde toate cântările bisericesti împreună cu tipicul tuturor sărbătorilor.

„Cantorul Bisericesc“ e tipărit cu litere latine, pe două coloare, tipar roșu și negru, în mărime de 18×25 cmtr., — conținând aproape 40—50 coale de tipar pe hârtie durabilă.

Cuprinsul lui e următorul: Vecernia, Utrenia și Liturgia pe 8 glasuri, la utrenie sunt adauși psalmii cei aleși cu pripelele sfinților și sărbătorilor, cari se cântă după: „Laudăți numele Domnului“; iar la liturgie sunt adaușe: cântarea a III-a și a IV-a din canoanele sfinților, cari se cântă la fericiri, dela: Fericii veți fi... apoi podobiile g'asurilor și cântări velesitoare; apoi urmează: rânduiala vecernei, utreniei și liturgiei, următoarelor sărbători: 1. Nașt. Năc. de Dzeu, 2. Înălț. Sfintei Cruci, 3. Santa Parascheva, 4. Santul Dimitrie, 5. Sântii Arhangeli, 6. Intrarea în biserică, 7. Santul Nicolae, 8. Nașterea Dlui, 9. 26 Decemvrie, 10. Santul archid. Stefan, 11. Tăierea împrejur și sântul Vasilie, 12. Dumineca Sfinților părinți, 13. Botezul Dlui, 14. Santul Ion Botezătorul, 15. Trei ierarchi, 16. Intimpinarea Dlui, 17. Bunavestire, 18. Santul m. George, 19. Sântii împăr. Constantin și Elena, 20. Nașt. lui Ion Botezătorul, 21. Sântii ap. Petru și Pavel, 22. Profetul Ilie, 23. Schimb la față, 24. Adorm. Născătoarei de Dzeu, 25. Tăierea capului sântului Ion, 26. Dumineca Floriilor, 27. Joia patimilor, 28. Vinerea patimilor, 29. Sâmbăta patimilor, 30. Dumineca învierii Dlui, 31. Dumineca Tomii, 32. Înălțarea Dlui, 33. Dumineca Pog. Duhului sânt, 34. Dumineca tuturor sfinților, 35. Troparele și condacele mineiului, 36. Troparele și condacele triodului și penticostarului, 37. Tipicul bisericesc pentru toate cazurile, 38. Rânduiala cununiei, 39. Rânduiala parastasului, 40. Rânduiala înmormântării mirenilor, 41. Înmormântarea copiilor, 42. Înmormântarea în săptămâna luminată, 43. Tedeum, 44. Chemarea Duhului sfânt, 45. Adzus. Acesta cuprinde niște note esplicatoare referitoare la tipicul bisericesc.

„Cantorul Bisericesc“ după cum se poate vedea din cuprinsul schițat aci, intrunește în sine: mineiul, triodul, penticostarul, strajnicul, catavasierul, octoichul și molitvelnicul.

Prețul broșat pentru abonenți de esemplar 8 coroane, legat în pânză frumos ornamentat cu aur 10 cor., legătură luxoasă în piele 14 cor. — Pentru cei neabonați de fiecare exemplar 2 coroane mai mult

La finea „Cantorului Bisericesc“ se va publica conspectul tuturor persoanelor, cari au sprijinit edarea lui prin abonare, — împreună cu esemplarele abonste.

Opul va apărea în anul curent.

Deliblât (Temesm.), la Botezul Dlui.

Cu stimă deosebită:

George Bujigan,
învățător.

S lănină, unsoare
și tot felul de articole
de cârnățarie
pe lângă prețurile cele mai avant g'ioase
se poate căpăta zilnic în băcănia lui
Garay Károly
Arad, piața Foczkó nr. 2.

Cea mai mare și mai ieftină firmă de grădinărit din țară.

100,000 bucăți de ultoi de vie, 200,000 bucăți sparina, 100,000 bucăți pomi frumoși și cuco-roană, 200,000 bucăți trandafiri nobil, 100,000 bucăți arbori de lux și cireși de lux se pot cumpăra cu un preț fabulos de ieftin, catalog de specii și prețuri se trimit gratuit și porto franco — firma

Vradvelencei műkertészeti és rózsatelep Nagyváradon.

Cântarea înaltă sufletul!

GEORGE DIMA: Cele mai frumoase compozițiuni de caracter bisericesc și lumesc pentru cântare și pian, coruri mixte și de bărbați etc. ale acestui măestru al muzicii au apărut la H. ZEIDNER în Brașov. Catalog gratuit!

În aceeași librărie este un sortiment bogat în cărți literare românești, de unteșii pentru scris și desen, deposit de hârtie, și despre aceste se află catalog, care se trimite gratuit.

Rosenzweig Róza

ATELIER DE CORSETE

furnizoare a curții ces. reg.

Oradea-mare (Nagyvárad).

Comande din provincie se săvârșesc după modele parisiene în 24 de ore.

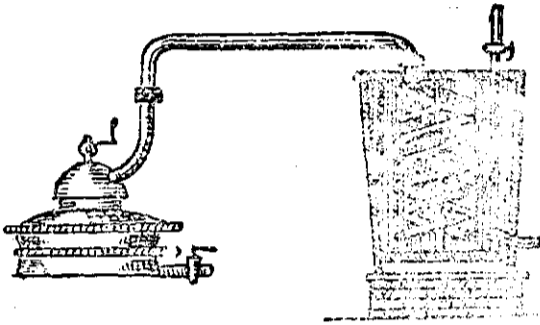
Ori unde trimit agenți la dorință.

Catalog ilustrat gratuit și porto-franco.

Recomand tuturor fierbătorilor de rachiu și de spirt

căldările

mele cele mai nouă și de construcția cea mai nouă, brevetate, făcute după sistem propriu. Prețuri solide și fixe.

Afară de căldările de fier rachiu pregătite în atelierul meu injeatoare practice, de sistem propriu, contra peronosperii. Țin totdeauna în magazinul meu cantitate mai mare de injeatoare, ca să pot satisface momentan comenzi mai mari. Afară de aceea am în magazin tot felul de vase de casă de aramă, pregătite de mine, cu prețul cel mai culant. Trimet franco prețuri curente ilustrate.

MILAN T. IOVANOVIĆI, căldărar
UJVIDEK, strada Lázár nr. 14.

În atențiunea oamenilor străduitori!

Firma T. Szücs és társa Nagyváradon, Füzesi-fatelep 3. sz. a., recomandă mașinările de mână în formă nouă și practice pentru fabricarea oanelor de ciment pentru acoperișe de casă, se pot fabrica cu această mașină din amestec de ciment și nisip, țigle solide pentru acoperișe, prin care în ținuturi năsi-poase sau de pe lângă riuri năsi-poase, cu un capital mic se poate asigura un venit mare. Pentru fabricare în stil mai mare, cu plăcere ne ducem ca tovarăși cu mașinile noastre.

Arhitecții și domeniile și-le pot face în propria lor regie, fiindcă mașinile sunt portative și se pot instala ori unde.

Rugăm interesul publicului! și să binevoiască a cere informații personal sau în scris, dela firma de sus, unde se poate vedea modul de fabricare, țiglele gata și cum se construiește din ele coperișul.

La comandă ne rugăm să ne provocați la acest ziar.

Filială în T.-Recaș.

Filială în Buziaș.

Expositură în Toracul-mic.

„TIMIȘIANA“

instituit de credit și economii
societate pe acții în Timișoara.

Anul întemeierii 1885. : : : Depuneri : : Cor. 2.500.000.

Capital de fond Cor. 600.000. Fond de rezervă Cor. 200.000.

Primește depuneri spre fructificare și dă deponenților 4 1/2 0/0, după depuneri peste 20000 cor. cu abdicere de 90 zile 5 0/0 interese netto. Darea de venit după capitalele depuse o plătește institutul separat.

Depuneri până la 5000 cor. se pot ridica și se plătesc fără abdicere. Depuneri și ridicări se pot face pe cale postală, și se expediază franco.

Escomptează cambii cu 6 0/0—8 0/0 interese.

Tot asemenea, acordă credite hipotecare precum și amortizaționale în modul cel mai culant.

Direcțiunea institutului.

Unde se poate mai ieftin și mai bine cumpăra? la MITA PERINACZ.

Unde se poate căpăta

Unde se poate căpăta

Unde se poate căpăta

Unde se poate căpăta

toate lucrurile trebuincioase în biserici? la Mita Perinacz.
baldahine, prapori, policandre, șfeșnici și candelă? la Mita Perinacz.
steaguri trebuincioase pentru societăți a cântăreților? la Mita Perinacz.
ciasuri pe părete? la Mita Perinacz.
ciasuri pentru buzunar, de aur și argint? la Mita Perinacz.
cias bun pentru buzunar cu 5 coroane? la Mita Perinacz.
lanțuri de aur, inele cercei și medalii? la Mita Perinacz.
Șmuc pentru mirese? la Mita Perinacz.
obiecte din diamant și Brilliant? la Mita Perinacz.
farfurii de arjint și arjint de China? la Mita Perinacz.
alte obiecte făcute de arjint și argint de China? la Mita Perinacz.
icone rusece? la Mita Perinacz.
mașini de cusut? la Mita Perinacz.
oglinde de tot soiul? la Mita Perinacz.
în rate lunare? la Mita Perinacz.

Cinei mai solid? Mita Perinacz.

Undei prăvălia lui Mita Perinacz?

în Pancsova.

Telegram adresă: PERINACZ, Pancsova nr. 35.

Bae de aburi în odaie!

Cu ajutorul aparatului „DIANA” în 5 minute se poate face și în camera cea mai elegant mobilată o baie de aburi sau de aer ferbinte. În odaie nu se împărășie aburii! Nici o necurățenie! După folosire se poate împătura și se poate așeza după un dulap. Cu folosirea aparatului de bae de aburi și de aer ferbinte „DIANA” se pot vindeca toate boalele provenite din răceală: reumă, ischias, influență, gntural, catar, durere de gât, mai departe nenositătea, afecțiuni de rinichi, congestii de sânge, ș. a.

Este mijlocul cel mai nestrăicios și mai sigur pentru slăbire.
O baie costă 4 fleri.

Fiecare baie e o plăcere! Este indispensabilă și pentru sănătoși!
APARAT DE VIBRAȚIUNE autorizat în toate statele lumii! Nu e durere de cap, care n'ar înceta în decurs de trei și jumătate minute. E mod sigur de vindecarea GUTEI, A RFUMEI și NENOSITĂȚILOR! După 2-3 vibrațiuni reîmprospetează circulația sângelui. Aparatul de vibrațiune e infragil și ține zece de ani. — Prețul împreună cu împachetarea costă 10 cor.

Descriere amănunțită și prospect trimite gratuit

Szabó István és Ferencz
Budapest, VII., Csömöry-ut 133.

Din cauza mutării localului lui de prăvălie

prețurile sunt foarte reduse. Cei mai fini ochelari și Zwickeri cu 1 și 2 coroane.

Bandage pentru surpătură 5 coroane, din cea mai fină peli de clase 7 coroane. La magazinul cu nuele medicale a lui

Deutsch Mihály în Arad,

Strada Deák Ferencz, în casa hotelului »Vass«.

Asigurări contra focului: case, bucate, mobile, vestimenta, mărfuri!

Agentura principală din Arad

A BANCEI GENERALE DE ASIGURARE MUTUALE SIBIENE

„TRANSSYLVANIA”

primesce oferte pentru asigurări din comitatele: Arad, Bichș, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal, — și le efaceptuesce pe lângă cele mai favorabile condițiuni!

1. În ramul vieții: capitale cu termen fiș, rente, zestre pentru fetițe, capital de întreprindere pentru feciori, pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din urmă dela 50-500 cor. se plătesc la moment în ziua morții întâmplate;

2. În ramul focului: clădiri de tot felul, mobile, mărfuri, produse de câmp ș. a.;

3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine reovisite ș. a prin spargere;

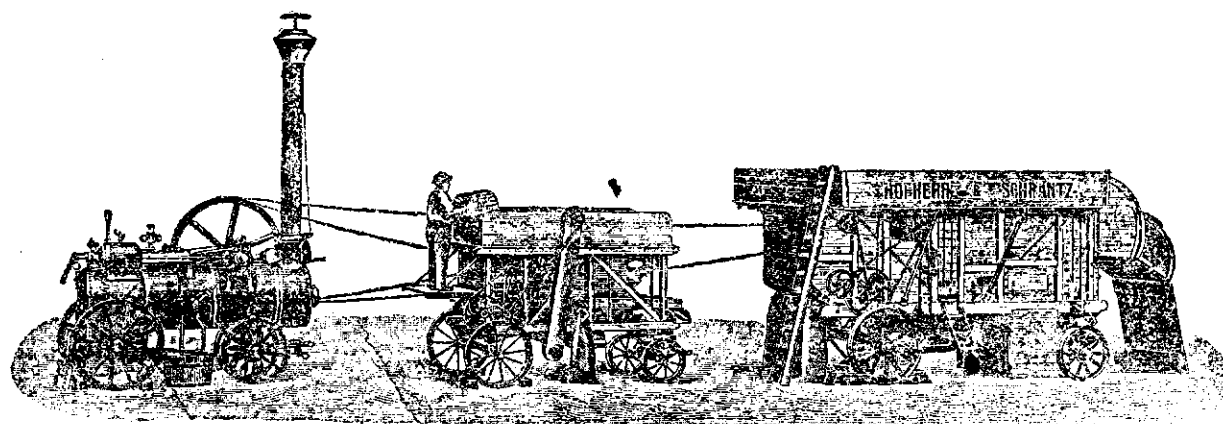
4. Contra grindinei: grâu, secară, orz, cucuruz, ovăș, viă (vinea), plante industriale: cânepă, in, hîmel, nutrețuri, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la agenturile noastre locale și cercuale mai în fiecare comună și direct prin

Agentura principală „TRANSSYLVANIA” în Arad

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 399.

Asigurați contra grindinei: cucuruz, grâu, secara, ovêzul și toată economia

HOFHERR ÉS SCHRANTZ

Garnituri de triori cu aburi

cu presse late de paie și elevatoare,

Locomobile de benzin cu mașini de treierat

de ale lui HOFFER ÉS SCHRANTZ

Și tot felul de articli economici și tehnici.

Mașini de secerat și leațat sistemul MC. KORMICK.

Reprezentantul general:

EDUARD KARNER

deposit de mașini, TEMESVÁR, oraș (Belváros).

Cancelarie: Strada Báthori nr. 1.

Deposit: Erőd-u. nr. 5.